

S 03 01 31 — Ured europskog javnog tužitelja (EPPO)

Funkcijske grupe i platni razredi	Ured europskog javnog tužitelja (EPPO)			
	2024		2023	
	Odobrena u proračunu Unije		Odobrena u proračunu Unije	
	Stalna mjesta	Privremena radna mjesta	Stalna mjesta	Privremena radna mjesta
AD 16				
AD 15		1		1
AD 14		1		1
AD 13		23		23
AD 12		3		3
AD 11		2		2
AD 10		9		9
AD 9		8		8
AD 8		17		17
AD 7		40		40
AD 6		34		33
AD 5		9		9
<i>AD Ukupno</i>		<i>147</i>		<i>146</i>
AST 11				
AST 10				
AST 9		1		1
AST 8		1		1
AST 7				
AST 6		3		3
AST 5		13		13
AST 4		37		25
AST 3		6		6
AST 2				
AST 1				
<i>AST Ukupno</i>		<i>61</i>		<i>49</i>
AST/SC 6				
AST/SC 5				
AST/SC 4				
AST/SC 3		1		1
AST/SC 2		3		3
AST/SC 1				
<i>AST/SC Ukupno</i>		<i>4</i>		<i>4</i>
Ukupno		212		199
Sveukupno	212		199	

S 03 01 32 — Europsko nadzorno tijelo za rad (ELA)

Funkcijske grupe i platni razredi	Europsko nadzorno tijelo za rad (ELA)			
	2024		2023	
	Odobrena u proračunu Unije		Odobrena u proračunu Unije	
	Stalna mjesta	Privremena radna mjesta	Stalna mjesta	Privremena radna mjesta
AD 16				
AD 15				
AD 14		1		1
AD 13				
AD 12				
AD 11		5		3
AD 10		1		3
AD 9		5		1
AD 8		14		14
AD 7		8		10
AD 6		18		18
AD 5				2
<i>AD Ukupno</i>		52		52
AST 11				
AST 10				
AST 9				
AST 8				
AST 7				
AST 6				
AST 5		2		1
AST 4		12		6
AST 3		1		8
AST 2				
AST 1				
<i>AST Ukupno</i>		15		15
AST/SC 6				
AST/SC 5				
AST/SC 4				
AST/SC 3				
AST/SC 2		2		2
AST/SC 1				
<i>AST/SC Ukupno</i>		2		2
Ukupno		69		69
Sveukupno	69		69	

Članak 03 01 02 — Vanjsko osoblje

Nacrt proračuna 2024.	Stajalište Vijeća 2024.	Stajalište Parlamenta 2024.	Revidirani nacrt proračuna za 2024.	Usuglašavanje 2024.
20 564 000	20 564 000	20 564 000	20 864 000	20 864 000

Napomene:

Ova odobrena sredstva namijenjena su pokrivanju sljedećih rashoda:

- primitaka od rada ugovornog osoblja (u smislu glave IV. Uvjeta zaposlenja), programa socijalnog osiguranja ugovornog osoblja kojim upravlja institucija kako je navedeno u glavi IV. i troškova ponderiranja primitaka od rada tog osoblja,
- rashoda (primitci od rada, osiguranje itd.) nastalih primjenom privatnopravnih ugovora s vanjskim osobljem i korištenjem ustupljenim osobljem,
- troškova osoblja obuhvaćenog ugovorima o uslugama za tehničko i administrativno podizvođenje, dodatnu pomoć te pružanje intelektualnih usluga,
- troškovi nacionalnih javnih službenika ili drugih stručnjaka koji su upućeni u Ured ili su u njemu privremeno angažirani i dodatni troškovi zbog upućivanja dužnosnika u nacionalne javne službe ili međunarodne organizacije,
- troškovi svih ažuriranja primitaka od rada tijekom financijske godine.

Namjenski prihodi (podrijetlo, procijenjeni iznosi i odgovarajući članak ili stavka računa prihoda).

Ostali namjenski prihodi

4 938 100 3 2 0 2

Pravna osnova:

Pravila o imenovanjima i plaćama te drugim financijskim uvjetima koje je donijela Komisija.

Stavka PP 01 23 05 — Pilot-projekt – Operacije traganja i spašavanja u zrakoplovstvu i pomorstvu

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
p.m.	1 000 000	p.m.	1 000 000	990 000	1 495 000	p.m.	1 000 000	990 000	1 247 500

Napomene:

Ova odobrena sredstva namijenjena su pokrivanju nepodmirenih obveza iz prethodnih godina u okviru pilot-projekta.

Jedna od posebnih funkcija sustava Galileo jest traganje i spašavanje. Usluge traganja i spašavanja stalno se razvijaju kako bi se pomoglo osobama u nevolji, ali ih je s obzirom na trenutačnu geopolitičku situaciju u Uniji potrebno dodatno proširiti. To se može postići korištenjem novih tehnologija koje koriste sigurnije digitalne procese. Operacijama traganja i spašavanje stvorit će se nove poslovne prilike, kao i novi izazovi, čime će se poduprijeti izazovi Unije u pogledu digitalizacije, održivosti i otpornosti.

Projekt je usmjeren na sljedeće:

- konsolidacija koncepta operacija i pozicioniranje potrebnih rezultata za traganje i spašavanje;
- utvrđivanje glavnih izazova koje treba prevladati kako bi se osigurali siguran rad i otporno pozicioniranje;
- utvrđivanje i analiza tehničkih i regulatornih prepreka (npr. nedostatak normi i propisa), lanaca vrijednosti u sektoru i novih poslovnih modela koji bi se mogli pojaviti;
- utvrđivanje mogućih mjera na razini država članica te na regionalnoj i lokalnoj razini za poticanje poslovnog razvoja te pružanje potpore MSP-ovima u pronalaženju svemirskih rješenja EU-a kako bi se osigurala sigurnija rješenja za flote EU-a (i zrakoplova i plovila);
- izrada prototipova opreme koja se koristi signalima sustava Galileo kako bi se zadovoljile glavne potrebe koje dosad nisu bile pokrivene postojećom opremom, s naglaskom na korištenju usluga za traganje i spašavanje sustava Galileo. Prototipovi opreme izrađeni u okviru ovog pilot-projekta trebali bi se temeljiti, kad je to moguće, na postojećim komercijalno dostupnim sastavnim dijelovima;
- provedba nekoliko demonstracija za komercijalne zrakoplove i ribarska plovila. Cilj je pokazati izvedivost i dodanu vrijednost za taj sektor validacijom operativnog koncepta uz sudjelovanje korisnika u zrakoplovstvu i pomorstvu te nadležnih tijela iz različitih zemalja. Zrakoplovi i plovila za demonstraciju bit će opremljeni barem prototipom radiofara s mogućnošću daljinskog aktiviranja s pomoću signala sustava Galileo i posebno kodiranih poruka;
- pružanje doprinosa pripremi novih normi kojima se definiraju 1) minimalni operativni zahtjevi za radiofarove za potragu i spašavanje frekvencije 406 MHz u komercijalnim zrakoplovima (ELT-DT) i ribarskim plovilima (EPIRBS) kako bi se mogli aktivirati na daljinu i 2) ispitivanja potrebna za provjeru usklađenosti s performansama kao potpora budućim regulatornim inicijativama u Europi;
- sudjelovanje u postojećim radnim skupinama koje se bave rješenjima za radiofarove za traganje i spašavanje, uključujući različite javne/privatne platforme i razmjena mišljenja s ključnim dionicima u industriji kao što su operateri zrakoplova, udruženja vlasnika ribarica, operateri plovila i nadležna tijela za traganje i spašavanje u pomorstvu i zrakoplovstvu;
- konsolidacija zahtjeva korisnika i utvrđivanje zahtjeva za opremu (radiofarove);

Cospas-Sarsat, međunarodna organizacija za traganje i spašavanje doprinosi spašavanju oko 2 000 osoba godišnje, u prosjeku. Korištena oprema (406 MHz) uključuje osnovne obvezne mogućnosti

emitiranja poruke upozorenja satelitima koji tu informaciju reemitiraju zemaljskoj infrastrukturi. Sustav Galileo već daje svoj doprinos pružanjem satelita za prosljeđivanje poruka, takozvanom uslugom veze prema korisniku. Na zemaljskoj infrastrukturi određuje se lokacija radiofara i aktiviraju se snage traganja i spašavanja.

Galileo trenutno pruža i dodatnu mogućnost, čiji je glavni cilj osigurati potvrdu o primitku na aktiviranom radiofaru, takozvanu povratnu vezu.

Mogućnost komunikacijskog kanala od infrastrukture Galilea do bilo kojeg radiofara na svijetu omogućit će nove funkcije, a jedna od najrelevantnijih jest mogućnost da se u slučaju potrebe radiofar daljinski aktivira, iz zemaljske infrastrukture.

Preliminarne aktivnosti obavljene su u sektoru komercijalnog zrakoplovstva, koja je rezultirala je objavom minimalnog standarda performansi zrakoplovnog sustava (EUROCAE ED-277), u kojem su opisani operativni postupci koje je potrebno uspostaviti kako bi se omogućio daljnji razvoj. Međutim, još nije uspostavljen minimalni standard performansi za radiofarove, a koji bi se mogao upotrijebiti za potporu budućoj uredbi. Zapravo, Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA) koja je utvrdila zahtjeve za praćenje zrakoplova objašnjava da je potrebno dodatno razviti aktivaciju radiofarova na daljinu. Standard za zrakoplovne radiofarove (EUROCAE ED-62B) još ne sadrži mogućnost daljinske aktivacije.

S druge strane, aktiviranje radiofara na daljinu privlači pozornost pomorske zajednice s posebnim naglaskom na sektor ribarskih plovila, koji vidi velike koristi s obzirom na mogućnost dodatne zaštite života ribara.

Svemirski podaci EU-a iz Galilea i EGNOS-a bit će ključni pokretači te transformacije jer će se olakšati pouzdane informacije o položaju potrebne za brže aktivnosti potrage i spašavanja. Galileo će osigurati 1) komunikacijski kanal za aktivaciju radiofara i 2) signale za utvrđivanje udaljenosti kako bi se poboljšala točnosti položaja u odnosu na GPS, čime će se omogućiti brža i točnija lokacija osobe u nevolji. SBAS (EGNOS u Europi) osigurat će dodatne ispravke kako bi se poboljšali točnost i integritet za sigurnu provedbu postupka spašavanja nakon utvrđivanja lokacije potrebne, primjerice, za helikopterske hitne operacije.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Članak PP 01 24 — 2024.

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				5 390 000	2 695 000			5 390 000	1 347 500

Napomene:

Pravna osnova:

Referentni akti:

Stavka PP 01 24 01 — Pilot-projekt – Inicijativa za potporu diplomaciji u području čipova

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				990 000	495 000			990 000	247 500

Napomene:

Poluvodiči su okosnica modernog gospodarstva, kamen temeljac tehnologija u nastajanju te su središte geopolitičkog natjecanja. Europa ne može postati potpuno samostalna, već se oslanja na partnerske zemlje istomišljenice kako bi diversificirala i osigurala svoje lance opskrbe poluvodičima, istodobno iskorištavajući svoju diplomatsku snagu u cilju ublažavanja ili sprečavanja krize i postizanja strateške autonomije. SAD je već pokrenuo savez za čipove bez uključivanja EU-a. Ako Europa želi postati važan akter u vrijednosnom lancu čipova, mora ulagati i u konkurentnost svoje diplomacije u području čipova i učiniti je temeljem svoje vanjske politike.

Tim bi se projektom uspostavili neformalni bilateralni dijalozi između europskih dionika i strateških partnera kako bi se poboljšala koordinacija i izgradnja povjerenja u strateška, diplomatska, trgovinska i sigurnosna pitanja u kontekstu poluvodiča i poluvodičkih tehnologija, uključujući teme kao što su zaštitne mjere, kontrole izvoza, zaštita intelektualnog vlasništva, sigurnost lanca opskrbe, norme, certificiranje i zelene inovacije. Njime se međunarodnim partnerstvima podupire bolje razumijevanje lanca vrijednosti poluvodiča i njegova razvoja te snažniji europski ekosustav.

Konkretni ciljevi projekta jesu doprinijeti sljedećem:

— neformalnoj diplomaciji kako bi se povećao konsenzus i koordinacija između svih relevantnih europskih nedržavnih dionika ekosustava poluvodiča i dionika partnerskih zemalja, putem dijaloga.

— boljem razumijevanju i analizi čimbenika koji utječu na lanac vrijednosti poluvodiča i njegov razvoj na temelju istraživanja.

— promicanju gospodarske osnove, konkurentnosti, rasta, standarda i doprinosa EU-a globalnom lancu vrijednosti poluvodiča i njegove otpornosti u partnerskim zemljama putem zagovaranja.

Kako bi se postigli ti ciljevi, trebalo bi uspostaviti tri područja rada sa sljedećim okvirnim popisom aktivnosti:

— Dijalog: Glavna je aktivnost ovog projekta organizacija neformalnih sastanaka za savjetovanje s ključnim globalnim partnerima u kontekstu tema povezanih s poluvodičima u zajedničkom ili konvergirajućem interesu. Za razliku od službene diplomacije koja se već može provesti, neformalna diplomacija je neslužbena i uključuje industriju, a omogućuje je organizacija civilnog društva. To nudi bržu i neformalnu komunikaciju sa strateškim partnerima.

— Istraživanje: Brifinge i istraživanja za potporu i informiranje o savjetovanjima i drugim oblicima angažmana te zajedničke istraživačke inicijative s dionicima iz partnerskih zemalja kako bi se prikupili podaci za mapiranje i praćenje napora u vrijednosnom lancu.

— Zastupanje: Posebni kanali informiranja i javne diplomacije za širenje i promicanje politika, interesa i postignuća EU-a u području čipova u Europi i inozemstvu, npr. na konferencijama, putem društvenih medija, tradicionalnih medija, pisanih publikacija i drugih kanala.

Prioriteti i željeni rezultati su sljedeći:

- poboljšati neformalnu diplomaciju, europsku koordinaciju, angažman i zagovaranje redovitim dijalozima i savjetovanjima s ključnim globalnim partnerima o temama povezanim s poluvodičima od zajedničkih ili konvergirajućih interesa;
- povećati konsenzus s partnerskim zemljama o tome kako poboljšati sigurnost lanca opskrbe i pouzdan program certificiranja ljevaonica;
- ojačati sudjelovanje više dionika i izgradnju povjerenja među europskim nedržavnim dionicima u ekosustavu poluvodiča i s partnerskim zemljama;
- poticati suradnju sa strateškim partnerima u području istraživanja i razvoja te razvoja radne snage;
- poboljšati širenje najboljih praksi EU-a u području sigurnosti opskrbnog lanca, istraživanja i razvoja ili drugih pitanja koja se odnose na konvergirajuće interese;
- podupirati i informirati službene vladine dijaloge i odluke s uvidom relevantnih aktera iz industrije i civilnog društva u ekosustavu poluvodiča;
- jačanje konvergencije između standarda, politika i najboljih praksi EU-a i partnerskih zemalja;
- europskim dionicima ponuditi načine za upozoravanje drugih delegacija.
- podupirati aktivnosti Komisije u okviru Akta EU-a o čipovima, posebno u pogledu međunarodne suradnje te mapiranja i praćenja lanaca opskrbe i vrijednosti.
- podupirati predviđene aktivnosti strategije gospodarske sigurnosti EU-a koje se odnose na poluvodiče i poluvodičke tehnologije.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 01 24 02 — Pilot-projekt – Razvoj metodologije ekološkog otiska specifične za svemirski sektor

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				2 450 000	1 225 000			2 450 000	612 500

Napomene:

Objavom europskog zelenog plana Europska komisija utvrdila je cilj da Europa postane prvi klimatski neutralan kontinent. Cilj je sve sektore EU-a pripremiti za suočavanje s tim izazovom, uključujući svemirski sektor EU-a. Iako je procjena životnog ciklusa prepoznata kao najprikladnija metodologija za mjerenje utjecaja na okoliš i djelovanje u vezi s time, trenutačno ne postoji zajednički dogovorena metodologija specifična za svemirski sektor, primjetan je manjak podataka, a nekoliko važnih okolišnih aspekata nije obuhvaćeno standardnim metodama procjene životnog ciklusa.

Cilj je pilot-projekta stvoriti metodologiju specifičnu za svemirski sektor za procjenu životnog ciklusa svemirskih aktivnosti, uključujući posebnosti utjecaja na Zemljina okruženja i utjecaja na svemirski okoliš:

Tri su ključne prednosti takvih metodologija specifičnih za svemirski sektor:

— omogućila bi se usporedivost ekološke učinkovitosti proizvoda sa sličnim proizvodima na europskom tržištu;

— osiguralo bi se pošteno tržišno natjecanje među proizvođačima i poboljšala komunikacija putem standardiziranog pristupa u pogledu ekološke učinkovitosti proizvoda;

— Metodologija mjerenja ekološkog otiska proizvoda pomaže razumijevanju, određivanju prioriteta i poboljšanju u pogledu lanaca opskrbe i upotrebe resursa primjenom pristupa životnog ciklusa. Mogla bi pomoći u uspostavi mjera za uštedu resursa i usmjeravanju na područja koja imaju najveći učinak na ukupnu okolišnu učinkovitost proizvoda.

Lanac opskrbe u svemiru može se podijeliti na dva područja: razlikuje se utjecaj na Zemljina okruženja i utjecaj na svemirski okoliš.

Utjecaj svemirskih aktivnosti na Zemljin okoliš uglavnom se odnosi na proizvodnju i rad svemirskih sustava i lansirnih sustava, aktivnosti lansiranja za postavljanje sustava u orbitu, komponente svemirskog sustava koje ponovno ulaze u atmosferu s gorivom i/ili radioaktivnim materijalom te biološka opasnost zbog vraćanja uzoraka iz istraživačkih misija na druga nebeska tijela.

Utjecaji svemirskih aktivnosti na svemirsko okruženje proizlaze iz stvaranja svemirskog otpada zbog svemirskih sustava u orbiti (npr. viši stupovi lansirnih raketa, nosači satelita, emisije pogonskih goriva i plinova u svemir) i/ili zbog neadekvatnog zbrinjavanja svemirskih objekata na kraju njihova operativnog vijeka (npr. parkiranje u orbitalna "smetlišta", pasivizacija svemirskih objekata, kontrolirani ponovni ulazak u atmosferu), fragmentacije i širenja otpada zbog sudara aktivnih satelita i svemirskog otpada u orbiti (uključujući neaktivne satelite ili njihove sastavne dijelove) i među objektima koji predstavljaju svemirski otpad, s potencijalom za lančanu reakciju i onečišćenje drugih nebeskih tijela tijekom istraživačkih aktivnosti (robotiziranih i s posadom). Iako procjena životnog ciklusa s obzirom na okoliš nije nova tema u svemirskom sektoru, trenutačno je dostupno vrlo malo kvalitetnih i interoperabilnih skupova podataka. Neki potencijalno važni okolišni aspekti danas nisu obuhvaćeni modelima procjene učinka ili ih se zanemaruje zbog nedostatka informacija/kvantifikacije u pogledu emisija. Osim toga, ne postoji zajednički dogovor o specifičnim sektorskim pravilima za procjene koje se temelje na životnom ciklusu duž lanca vrijednosti ni o referentnim sustavima za svemirske sustave, projekte ili programe.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 01 24 03 — Pilot-projekt – Poticanje lokalnih i regionalnih projekata Novog europskog Bauhauusa

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				1 450 000	725 000			1 450 000	362 500

Napomene:

Novi europski Bauhaus kreativna je i interdisciplinarna inicijativa kojom se europski zeleni plan povezuje s životnim prostorima i iskustvima. Ova nas inicijativa sve poziva da zamislimo i zajedno izgradimo održivu i uključivu budućnost koja je lijepa za naše oči, umove i duše.

Uspostava laboratorija Novog europskog Bauhaua (NEB) jedan je od ključnih elemenata za povezivanje tog pristupa s lokalnim područjima i partnerima. Laboratorij NEB-a prostor je za zajedničko stvaranje koji je u službi zajednice NEB-a u svrhu provedbe lijepih, održivih i uključivih projekata za poboljšanje našeg svakodnevnog života. Usmjeren je na povezivanje ljudi te na međusobni prijenos znanja i iskustava.

Valja istaknuti još jedan važan element – „NEB Compass” – alat koji pomaže nositeljima projekata da razumiju u kojoj mjeri određeni projekt utjelovljuje pristup NEB-a. Taj alat objašnjava što tri temeljne vrijednosti NEB-a – održivost, inkluzija i ljepota – znače u konkretnom kontekstu i kako ih se može integrirati i kombinirati s radnim načelima sudjelovanja i transdisciplinarnosti.

Zahvaljujući financiranju iz različitih programa EU-a novi europski Bauhaus počeo je uvoditi promjene na terenu. Međutim, moguće je učiniti i više. Europski parlament u nekoliko je navrata naglasio potrebu za namjenskim financiranjem NEB-a, a posebno u svojem izvješću o NEB-u. Čini se da postoji manjak financijske potpore manjim lokalnim i regionalnim korisnicima u Europi koji imaju poteškoća s pristupom standardnim kanalima financiranja EU-a.

Stoga je cilj ovog pilot-projekta poticanje i podupiranje lokalnih i regionalnih projekata NEB-a olakšavanjem pristupa financijskoj potpori, posebno za nositelje manjih projekata. Rezultati i pouke iz ovog projekta mogli bi se iskoristiti za dugoročno financiranje NEB-a.

Ovim pilot-projektom predlaže se sveobuhvatan pristup s dvije komplementarne mjere kojima se promiču temeljne vrijednosti i načela NEB-a i potiču projekti koji služe zelenoj i digitalnoj tranziciji: osnivanje savjetodavnog centra za financiranje u okviru NEB-a i razvoj programa vaučera u okviru laboratorija NEB-a.

a. Mjera A — Savjetodavni centar za financiranje u okviru NEB-a

Savjetodavni centar za inovativno financiranje u okviru NEB-a tražio bi i mapirao mogućnosti financiranja za lokalne projekte usklađene s NEB-om kako bi ti projekti dobili početno financiranje. Cilj tog centra bio bi povećati brzinu i učinkovitost pronalaska financijskih sredstava za projekte, posebno kada su izvori filantropija i skupno financiranje, ali i drugi javni i privatni izvori. Prva faza provedbe ovog pilot-projekta mogla bi se, primjerice, sastojati od sljedećeg niza aktivnosti:

- Stvaranje interaktivne informatičke platforme na kojoj bi se ulagači iz socijalne ekonomije, filantropske organizacije i svi drugi javni ili privatni ulagači na ujednačen način predstavili i dali do znanja da su voljni podržati taj centar. Ta bi informatička platforma mogla sadržavati i platformu za skupno financiranje koja bi služila svrsi centra.

- Prikupljanje i preliminarna evaluacija projektnih prijava usklađenih s NEB-om. Projektne prijave preliminarno bi se evaluirale na temelju skupa objektivnih kriterija kako bi se osigurala usklađenost s vrijednostima i ciljevima NEB-a. Centar bi nositeljima projekata mogao pružati savjete i znanje kako bi se maksimalno povećali izgledi za privlačenje privatnog financiranja.

Među srednjoročnim i dugoročnim ciljevima tog centra mogli bi biti:

- uspostava korisničke službe za projekte i nositelje projekata – jedinstvena kontaktna točka
- uvođenje sveobuhvatne i objektivne funkcije pretraživanja za ulagače kako bi se olakšalo njihovo povezivanje s projektima koji su iz njihove perspektive i za njihov konkretan sektor najprikladniji.

b. Mjera B — Program vaučera u okviru laboratorija NEB-a

Program vaučera u okviru laboratorija NEB-a sastojao bi se od paušalnih iznosa u obliku vaučera koji se transparentno i na temelju konkurentnosti dodjeljuju malim lokalnim projektima koje predlažu i lokalne i regionalne vlasti i organizacije iz privatnog sektora (posebno MSP-ovi i neprofitne organizacije).

Cilj je ove mjere:

- podupirati uvođenje i provedbu vrijednosti i glavnih načela NEB-a (transdisciplinarnost, višerazinski angažman i participativni procesi) te
- podupirati projekte s jasnom dokazanom predanošću vrijednostima NEB-a te poticati i podupirati zajednicu NEB-a.

Programom vaučera nastojat će se nagraditi oni akteri i projekti s dokazanom predanošću NEB-u čije su karakteristike uključivo i višerazinsko upravljanje usmjereno na svladavanje društvenih izazova, u skladu s vrijednostima NEB-a.

Program vaučera imat će male ulazne prepreke kako bi se doprlo do lokalnih i regionalnih vlasti i mjesta koja obično ne bi sudjelovala u takvim projektima te ne bi imala pristup financiranju u okviru NEB-a (npr. 30 000 – 50 000 EUR po vaučeru), u svrhu gospodarske obnove, održivosti i društvene kohezije te poticanja industrijskih i društvenih promjena, uključujući prilagodbu klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje.

Provedba programa vaučera u okviru NEB-a mogla bi se povezati s aktualnim radom zajednice EIT-a za NEB te se nadovezati na njega.

Operativne aktivnosti u okviru ovog pilot-projekta provodio bi Zajednički istraživački centar Europske komisije u partnerstvu s Odborom regija.

Zajednički istraživački centar surađivao bi s partnerima iz zajednice NEB-a, zajednice EIT-a za NEB te s drugim službama Komisije, kao što su DG REGIO, DG BUDG i DG ECFIN.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 01 24 04 — Pilot-projekt – Uspješnije zadržavanje istraživačkih talenata u Europi

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				500 000	250 000			500 000	125 000

Napomene:

Poboljšanje stabilnosti mehanizama financiranja i smanjenje učestalosti ugovora na određeno vrijeme za istraživačke organizacije ključan je korak prema povećanju privlačnosti istraživačkih karijera. Europska komisija predstavila je 13. srpnja 2023. Prijedlog preporuke Vijeća o europskom okviru za privlačenje i zadržavanje istraživačkih, inovacijskih i poduzetničkih talenata u Europi. Tim se prijedlogom uvodi ograničenje od jedne trećine ugovora na određeno vrijeme među ukupnim istraživačkim osobljem određenog poslodavca, pri čemu se poslodavci koji se već nalaze ispod tog praga potiču da teže još nižim stopama. Trenutačno oko dvije trećine sveučilišnog znanstvenog osoblja i gotovo svi doktorandi imaju ugovore na određeno vrijeme, zbog čega je riječ

o vrlo ambicioznom cilju. Čak i nakon postizanja tog cilja znatan broj članova osoblja i dalje će imati ugovore na određeno vrijeme.

Osim Prijedloga preporuke Vijeća, važno je razmotriti ulogu Europskog okvirnog programa u suočavanju s tim izazovom pred kojim se nalazi europski istraživački prostor. Obzor Europa najveći je istraživački program na svijetu i stoga ima potencijal predvoditi put prema europskom istraživačkom prostoru koji želimo.

Ciljevi ovog pilot-projekta stoga su sljedeći:

1. potaknuti organizacije koje zapošljavaju istraživačke talente sredstvima koja osiguravaju na temelju pojedinačnih projekata da bolje upravljaju svojim ljudskim kapitalom i prijeđu sa zapošljavanja i zadržavanja osoba na temelju takvih projekata na održiva i dugoročna istraživačka radna mjesta te da svojem privremenom osoblju pruže potrebne vještine i znanja za buduće projekte ili napredovanje u karijeri unutar iste organizacije;
2. podupirati i poticati organizacije da proaktivno pripremaju svoje privremeno osoblje i pružaju im pomoć u pronalasku odgovarajućih prilika u slučajevima u kojima nastavak zapošljavanja u istoj organizaciji nije moguć.

Kako bi se ostvarili ti ciljevi, u okviru pilot-projekta trebalo bi učiniti sljedeće:

1. steći sveobuhvatno razumijevanje strategija poslodavaca za pripremu zaposlenika za odlazak s radnog mjesta, kao i nacionalnih praksi za utvrđivanje uspješnih strategija kojima se učinkovito sprečava nezaposlenost istraživača, posebno onih koji ovise o financiranju pojedinačnih projekata;
2. razviti i učiniti dostupnima najbolje prakse i alate kojima se organizacije podupiru u pružanju pomoći zaposlenicima u stjecanju potrebnih vještina i znanja, čime se negativni učinak promjene radnog mjesta svodi na najmanju moguću mjeru;
3. poticati i promicati primjenu najboljih praksi i alata kojima se podupiru organizacije u pružanju pomoći zaposlenicima u stjecanju potrebnih vještina i znanja, čime se negativan učinak promjene radnog mjesta svodi na najmanju moguću mjeru, što je strategija posredovanja u slučajevima u kojima se ne mogu ponuditi ugovori na neodređeno vrijeme;
4. izraditi scenarije i procijeniti njihovu izvedivost s obzirom na nove načine financiranja i ugovorne modalitete za projekte Okvirnog programa kako bi se potaknula željena promjena u praksama zapošljavanja i zadržavanja korisnika tog programa; u tim bi se scenarijima mogla ocijeniti izvedivost europskog jamstva koje se nudi javnim istraživačkim organizacijama koje zapošljavaju istraživačko osoblje za provedbu projekta Obzora Europa na ugovore koji su znatno dulji od trajanja projekta.

Naposljetku, s obzirom da je u interesu svih država članica spriječiti nezaposlenost istraživača, već postoje i nacionalne prakse. Stoga je još jedna ključna zadaća mapirati i usporediti te nacionalne prakse kako bi se utvrdile uspješne strategije koje učinkovito sprečavaju nezaposlenost istraživača, posebno onih koji ovise o financiranju pojedinačnih projekata.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 02 23 05 — Pilot-projekt – Europsko tijelo za standarde mlaznoga goriva i certifikaciju sigurnosti

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	990 000	495 000	p.m.	p.m.	990 000	247 500

Napomene:

Ova odobrena sredstva namijenjena su pokrivanju nepodmirenih obveza iz prethodnih godina u okviru pilot-projekta.

Cilj je ovog pilot-projekta promicati europsko vodstvo i autonomiju u pogledu standarda za gorivo u zrakoplovstvu. Unija trenutačno radi sigurnosti i održivosti postavlja standarde za goriva za različite načine prijevoza, ali to nije slučaj u zrakoplovnom sektoru. To predstavlja izazove u pogledu osiguravanja i promicanja interesa Unije, među ostalim u pogledu tehnološkog vodstva i održivosti, kao i izbjegavanja uskih grla u certificiranju i osiguravanja očuvanja javnog interesa.

Kako bi se poštovali europski zeleni plan i ciljevi utvrđeni u europskom propisu o klimi, i u prometnom sektoru općenito, a posebno u zrakoplovstvu, potreban je konstantan razvoj prema smanjenju utjecaja postojećih i budućih mlaznih goriva na klimu i okoliš. Naime, njegov će se sastav izravno odraziti na količinu emisija CO₂ po putniku po kilometru, ali zapravo i na emisije koje nisu CO₂, čiji je utjecaj na klimu prema procjenama EASA-e dvostruko veći od samih emisija CO₂. Iako će SAF-ovi i posebno sintetička goriva pridonijeti smanjenju emisija CO₂ sve većim zamjenjivanjem konvencionalnog goriva, u prijedlogu uredbe ReFuelEU o zrakoplovstvu i dalje je predviđeno da će fosilno mlazno gorivo još dugu niz godina zadržati najveći udio u mješavini zrakoplovnog goriva. Upravo prisutnost aromata i sumpora u kerozinu uzrokuje učinke koji nisu povezani s CO₂, a potrebno ih je hitno riješiti.

Jedno od ograničenja s kojim se suočava ovaj pothvat jest činjenica da se trenutačni postupak normizacije goriva za mlazne motore odvija gotovo isključivo unutar ASTM Internationala, privatne organizacije sa sjedištem u SAD-u koja ima gotovo monopolistički položaj. Trenutačnim statusom quo mogli bi se u konačnici odgoditi i ometati brzi razvoj i korištenje potencijalnih mogućnosti za inovacije u sastavu mlaznih goriva, za koje se očekuje da će se dogoditi u nadolazećim godinama, uključujući sigurnost, smanjenje učinaka koji nisu povezani s CO₂, onečišćenja i emisije CO₂. Unija mora biti potpuno pripremljena za vlastitu autonomiju u tom području, kao što je slučaj u mnogim drugim sektorima, kako bi mogla ostvariti početnu prednost. Ujedinjena Kraljevina ima i normizacijsko tijelo za zrakoplovna goriva, što znači da se Unija u tom pogledu izostavlja, čime se ugrožava njezina autonomija.

Stoga je, s obzirom na predviđene promjene u području mlaznog goriva, uključujući dodatne zahtjeve za certifikaciju SAF-ova koji proizlaze iz zrakoplovstva ReFuel i s obzirom na potrebu za poticanjem inovacija u području nulte stope emisija i nulte stope onečišćenja, važno osigurati stratešku autonomiju Unije. Pilot-projekt bio bi prvi korak u omogućavanju korisnog alata koji pruža potrebne strukture kako bi Unija mogla odlučivati o standardima i kriterijima u pogledu zrakoplovnih goriva i kvalitete miješanja. Poseban aspekt bio bi napokon ostvariti napredak u snižavanju minimalnih pragova za arome i sumpor, poticanju razvoja tehnologija motora i utiranju puta prema korištenju zrakoplova sa 100 %-tnim udjelom održivih zrakoplovnih goriva.

S obzirom na relevantne posljedice za sigurnost zrakoplovnog sektora, bilo bi dobro da se ovim pilot-projektom istraže mogućnosti i zahtjevi za subjekt sa sjedištem u Uniji te da se u tom smislu utvrdi koju bi ulogu EASA mogla imati u tom procesu.

Naposljetku, čini se očitim da se ovim predloženim pilot-projektom podupiru različiti ciljevi Unije, uključujući ciljeve strateške autonomije, tehnološkog vodstva, ciljeve Pariškog sporazuma, europskog zelenog plana, europskog propisa o klimi, strategije za održivu i pametnu mobilnost,

programa EASA-e za održivo zrakoplovstvo, prijedloga uredbe o zrakoplovstvu ReFuelEU, čije se donošenje očekuje u nadolazećim mjesecima, te raznih drugih zrakoplovnih i industrijskih politika. Osim toga, lako bi se mogla zatražiti suradnja s međunarodnim zrakoplovnim tijelima i inicijativama kako bi se osigurala dosljednost i usklađenost na međunarodnoj razini, a da se pritom ne ugrozi međunarodni zračni promet, uz promicanje većih ciljeva u pogledu sigurnosti i održivosti.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Članak PP 02 24 — 2024.

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				800 000	400 000			800 000	200 000

Napomene:

Pravna osnova:

Referentni akti:

Stavka PP 02 24 02 — Pilot-projekt – Razvoj prekogranične infrastrukture biciklističkih staza

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				800 000	400 000			800 000	200 000

Napomene:

Bicikl je zdravo i relativno jeftino prijevozno sredstvo s nultom stopom emisija kojim se može smanjiti ovisnost o prijevozu koji ovisi o fosilnim gorivima.

Povećava privlačnost gradskih područja, stvara novu lokalnu strukturu mobilnosti i smanjuje promet.

Biciklizam se nedavno povećao i zbog povećanja cijena fosilnih goriva od početka ruskog agresivnog rata protiv Ukrajine.

Izgradnjom novih prekograničnih biciklističkih staza olakšala bi se mobilnost građana pogođenih siromaštvom u pogledu prijevoza, a istodobno bi se mlade sa sjedilačkim načinom života potaknulo na bicikliranje.

Biciklističke staze mogu se postaviti na mjestu na kojem se nalaze željeznice koje više nisu u upotrebi ili se, ako je moguće, mogu smjestiti u područjima promenade duž vode, u područjima koja su nedostupna automobilima kako se ne bi ometao cestovni promet.

Međutim, kako bi se u potpunosti iskoristio potencijal vožnje biciklom i cilj udvostručenja broja biciklističkih kilometara u Europi do 2030., važno je dobiti bolji pregled trenutačnog stanja u državama članicama kako bi se omogućila utemeljena analiza o tome koliko je još biciklističke infrastrukture potrebno.

Stoga bi ovaj pilot-projekt služio za:

– definiranje metodologije za prikupljanje relevantnih podataka o biciklima, i

– prikupljanje podataka o broju kilometara postojeće biciklističke infrastrukture u državama članicama, kvaliteti infrastrukture i modalnom udjelu vožnje bicikla.

Glavni cilj bio bi pružiti čvrstu osnovu za naknadne procjene o tome koliko bi trebalo proširiti postojeću biciklističku infrastrukturu u EU-u.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Članak PP 03 24 — 2024.

Nacrt proračuna 2024		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				6 260 000	3 130 000			6 260 000	1 565 000

Napomene:

Pravna osnova:

Referentni akti:

Stavka PP 03 24 01 — Pilot-projekt – Komparativna studija o najboljim praksama za snažniju provedbu sankcija EU-a

Nacrt proračuna 2024		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				500 000	250 000			500 000	125 000

Napomene:

Mjere ograničavanja (sankcije) ključan su alat za promicanje ciljeva zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU-a. Njihovi ciljevi uključuju zaštitu vrijednosti Unije, održavanje međunarodnog mira i sigurnosti, konsolidaciju i podupiranje demokracije, vladavine prava i ljudskih prava. Sankcije su i dalje glavni instrument u paketu instrumenata EU-a za odvratanje, sprečavanje i osudu agresivnog i neliberalnog ponašanja trećih zemalja. Iako imaju diplomatski i gospodarski učinak na ciljne režime, one predstavljaju i dodatan napor za nacionalne uprave država članica, koje nemaju sve iste kapacitete za hvatanje u koštac s izazovima izvršenja sankcija. S obzirom na to da nedostatak provedbe sankcija, kao i nedosljednosti u različitim jurisdikcijama EU-a, također predstavljaju rizik za financijske interese EU-a i nacionalne financijske sustave, važno je osigurati da se sankcije EU-a jednako provode u cijelom EU-u. To je posebno važno za provedbu sankcija EU-a protiv Rusije, koje se donose počevši od 2014. Radna skupina „Zamrzavanje i privremeno oduzimanje”, uspostavljena u suradnji s različitim glavnim upravama Komisije, važan je instrument za nadzor provedbe sankcija. Međutim, izazov predstavlja činjenica da se sankcije moraju ujednačeno provoditi u 27 država članica, tj. njihovim strukturama koje čine više nacionalnih nadležnih tijela.

Kako bi se suzbilo zaobilaženje sankcija EU-a i pomoglo državama članicama u njihovim zadaćama provedbe sankcija, ovim se pilot-projektom predlaže studija o najboljim praksama i sinergijama koje bi koristile politici sankcija EU-a, uzimajući u obzir primjere američkog Ureda za kontrolu strane imovine (OFAC) i Tijela za izvršavanje sankcija Ujedinjene Kraljevine (OFSI). Budući da se radi o centraliziranim tijelima koja nadziru i olakšavaju provedbu sankcija u svim svojim

jurisdikcijama, primjeri OFAC-a i OFSI-ja mogli bi biti ključni za bolje izvršavanje sankcija u cijelom EU-u. Osim toga, studija bi se trebala usredotočiti na funkciju postojećih sastava tijela za izvršavanje sankcija u svakoj državi članici EU-a. To bi pomoglo u utvrđivanju sličnosti, razlika, najboljih praksi i elemenata koji nedostaju u svim jurisdikcijama EU-a.

S obzirom na to da svaka država članica imenuje vrlo raznolika nacionalna tijela za izvršenje sankcija EU-a (trenutačno najmanje 160 službeno imenovanih), bilo bi korisno utvrditi u kojoj bi mjeri centralizirano tijelo za provedbu sankcija bilo korisno za provedbu sankcija EU-a u usporedbi s mrežom raspršenih nacionalnih tijela. Takva bi studija pomogla u utvrđivanju načina za smanjenje izbjegavanja sankcija koje se mogu izbjeći, posebno u pogledu zamrzavanja i oduzimanja imovine te zabrana izdavanja viza i putovanja.

Još jedan nužan doprinos studije bila bi usporedba proračunskih sredstava namijenjenih provedbi sankcija u postojećem okviru sankcija EU-a i sredstava dostupnih u OFAC-u i OFSI-ju. Ta komparativna analiza pomogla bi u procjeni potrebnih povećanja proračunskih linija povezanih s provedbom sankcija EU-a.

Na temelju tih nalaza u studiji bi se mogla opisati dodana vrijednost centraliziranog pristupa provedbi sankcija uz pomoć posebne institucije. Rezultati studije stoga bi mogli poslužiti kao temelj za moguće osnivanje i funkcioniranje budućeg tijela EU-a za provedbu sankcija. U studiji bi trebalo opisati i modalitete suradnje s OFAC-om i OFSI-jem u trenutačnim uvjetima i s obzirom na osnivanje tijela za provedbu sankcija.

Studijom bi se također utvrdili načini optimizacije i smanjenja administrativnih i financijskih troškova provedbe sankcija.

U trenutačnom kontekstu, u kojem se procjenjuje da bi Rusija zahvaljujući svojim resursima mogla voditi rat još nekoliko godina, hitno je potrebno u najvećoj mogućoj mjeri primijeniti donesene sankcije EU-a i spriječiti pokušaj izbjegavanja sankcija. Ta hitnost u različitoj se mjeri odnosi i na druge tematske sankcije i sankcije za pojedine zemlje koje je donio EU.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 03 24 02 — Pilot-projekt – Uključivanje poduzeća i dionika u europsko izvješćivanje o održivosti

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				3 240 000	1 620 000			3 240 000	810 000

Napomene:

Europskim standardima izvješćivanja o održivosti (ESRS) (Direktiva (EU) 2022/2464) trebali bi se postići glavni ciljevi, dok bi ih poduzeća istodobno trebala moći jednostavno primjenjivati, bez nepotrebnih administrativnih zahtjeva i troškova. Pri razvoju ESRS-a trebalo bi uzeti u obzir cilj olakšavanja njihove provedbe od samog početka. Cilj pilot-projekta je poboljšati pravilan postupak razvoja standarda izvješćivanja o održivosti imajući na umu taj cilj.

Za to je potrebno da stručnjaci i dionici s terena kao i klijenti poduzeća, dobavljači, ulagači, civilno društvo te socijalni partneri i sindikati aktivno doprinesu razvoju ESRS-a. Pilot-projektom bi se

trebale testirati inovativne mjere kako bi ih se prvo mobiliziralo kroz podizanje svijesti, podupiralo kroz informiranje i obrazovanje, a zatim ih se uključilo u pripremu nacrtu ESRS-a. Cilj je postići uravnoteženu zastupljenost različitih izvora stručnog znanja i široku geografsku ravnotežu. Trebalo bi utvrditi i riješiti posebne izazove koje poduzeća imaju u primjeni ESRS-a. U okviru pilot-projekta već bi trebalo pružiti nove mogućnosti sudjelovanja u aktualnom razvoju ESRS-a.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 03 24 03 — Pilot-projekt – Zamjenski centar EU-a – Pružanje potpore poduzećima kroz suradnju, inovacije, istraživanja i izravnu pomoć u cilju zamjenjivanja opasnih kemikalija

Nacrt proračuna 2024		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				1 550 000	775 000			1 550 000	387 500

Napomene:

Omogućavanje djelotvorne i učinkovite zamjene opasnih tvari sigurnijim alternativama sastavni je dio propisa EU-a o kemikalijama i ključni element za postizanje ambicioznih ciljeva EU-a za sprečavanje onečišćenja, zaštitu bioraznolikosti i zaštitu klime, uključujući ciljeve Strategije održivosti u području kemikalija (CSS) za bolju zaštitu zdravlja i okoliša prelaskom na kemikalije koje su sigurne i održive, postupno ukidanje uporabe posebno zabrinjavajućih tvari i podupiranje plana EU-a za borbu protiv raka smanjenjem izloženosti karcinogenim tvarima.

Iako su izrazito inspirativne i utjecajne, Uredba REACH i druge uredbe EU-a još nisu omogućile široku i sustavnu zamjenu opasnih tvari sigurnijim kemikalijama i nekemijskim alternativama. Potrebno je pomoći svim poduzećima i lancima vrijednosti u njihovu procesu zamjene kako bi se osiguralo da se zakonodavstvom EU-a mogu ostvariti željeni ciljevi.

Omogućavanje zamjene malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi) posebno je važno s obzirom na njihov ograničeniji pristup tehničkim i financijskim sredstvima za zamjenu u usporedbi s većim subjektima. Bez pristupa odgovarajućoj tehničkoj pomoći poduzećima je teško zamijeniti opasne tvari, što dovodi do frustrirajućih slučajeva „krive zamjene” kada korisnik kemikalije zamijeni jednu opasnu tvar drugom tvari s istim ili različitim opasnim svojstvom, kao što je zamjena neurotoksina karcinogenom. Ako želimo unaprijediti načela jednakosti te stvoriti jednake uvjete za sve, osim bolje potpore MSP-ovima u procesu zamjene, potrebno je pružiti pomoć i poduzećima koja se nalaze u žarišnim točkama za onečišćenje otrovnim tvarima i u zemljama s manjim pristupom tehničkim i financijskim resursima.

Unatoč neimpresivnoj evidenciji regulacije kemikalija na nacionalnoj razini, u SAD-u je nekoliko saveznih država uspješno podržalo zamjenu. Massachusetts vjerojatno ima najbolji model za omogućavanje zamjene opasnih kemikalija. U Massachusettsu je 1989. donesen zakon o osnivanju Instituta za smanjenje uporabe toksičnih tvari (TURI), revolucionarne institucije čija je svrha omogućiti zamjenu otrovnih kemikalija sigurnijim alternativama. Osoblje TURI-ja, koje radi na Sveučilištu Massachusetts-Lowell, uspješno je pomoglo poduzećima, posebno MSP-ovima, da zamijene opasne kemikalije sigurnijim alternativama putem suradnje i inovacija, uključujući istraživanje, izravnu tehničku i financijsku pomoć, te usmjeravanjem na pronalaženje alternativa koje su u skladu s korisničkim očekivanjima i fiskalnim ograničenjima.

Rezultati iz Massachusettsa vrijedni su pozornosti. Od 2000. do 2020. poduzeća iz Massachusettsa smanjila su uporabu otrovnih kemikalija za 75 %, otpad za 67 %, a ispuštanje opasnih tvari za 91 %. Smanjenje uporabe određenih otrovnih kemikalija bilo je još veće. Na primjer, od 1990. do 2020. uporaba i oslobađanje poznate karcinogene tvari (trikloretilena ili TCE-a) smanjene su za 95 % odnosno 97 %.

Predloženim pilot-projektom dokazala bi se izvedivost europskog centra za zamjenu po uzoru na TURI kako bi se ubrzala zamjena otrovnih kemikalija sigurnijim alternativama. Predlažemo da se utvrdi jedna ili više posebno zabrinjavajućih opasnih tvari za koje poduzeća u EU-u, a posebno MSP-ovi, mogu usvojiti sigurnije alternative. TURI bilježi dugogodišnje rezultate koji govore u prilog zamjeni otapala i površinski aktivnih tvari u različitim industrijama. Osim toga, valja uzeti u obzir i iskustvo SUBSPORT-a i različitih nacionalnih centara za zamjenu u EU-u. Predlažemo da se to iskustvo iskoristi u procesu prelaska s poznatih opasnih tvari i tvari za koje se sumnja da su opasne na manje toksične alternative u ključnim industrijama i sektorima, kao što su tekstilna industrija i industrija kemijskog čišćenja.

Dokazi o uspješnosti tog koncepta poslužili bi kao korisne baze podataka za tekuće rasprave o ključnim ciljevima politike i zakonodavstvu EU-a, kao što su Strategija održivosti u području kemikalija, promicanje sigurnih i održivih kemikalija te revizija Uredbe REACH. Time se može potaknuti stvaranje mreže centara za zamjenu na razini EU-a kako bi se poduzećima koja upotrebljavaju posebno zabrinjavajuće tvari pomoglo da pronađu i usvoje sigurnije i održivije alternative.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 03 24 04 — Pilot-projekt – Promicanje rukotvorina i pružanje potpore obrtnicima

Nacrt proračuna 2024		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				970 000	485 000			970 000	242 500

Napomene:

Rukotvorine imaju važnu ulogu u razvoju regionalnog i lokalnog turizma. Stoga je potrebno izraditi pilot-projekt kojim se obrtnici iz cijele Europske unije, bez obzira na to iz koje države članice dolaze, podupiru u kupnji potrebnih materijala i u procesu stvaranja tradicionalnih rukotvorina, što će neizravno privući turiste u njihova područja i dovesti do gospodarskog rasta.

Promicanje rukotvorina kao što su narodne nošnje, ručno izrađene tkanine, lončarski proizvodi, predmeti od porculana, gline i keramike, drvene i kamene rezbarije, rukotvorine i različiti tradicionalni džemovi doprinose očuvanju europskih vrijednosti, ali i otvaranju radnih mjesta, razvoju društava i privlačenju ulaganja. Pilot-projektom će se osigurati financijski poticaji obrtnicima kako bi ih se potaknulo da nastave s tradicijom i nastave proizvoditi proizvode sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla.

Osim toga, u okviru pilot-projekta odabrat će se i mladi obrtnici, kao što su lončari, klesari, drvoresci i drugi obrtnici, koji počinju stvarati tradicionalne proizvode. Na taj će se način stvoriti nove mogućnosti za suradnju s drugim sličnim obrtnicima i iz drugih regija EU-a. Ovaj pilot-projekt može dovesti i do veće socijalne kohezije i razvoja siromašnijih područja u EU-u.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Poglavlje PP 04 — Svemir

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				6 990 000	3 495 000			6 990 000	1 747 500

Članak PP 04 24 — 2024.

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				6 990 000	3 495 000			6 990 000	1 747 500

Stavka PP 04 24 01 — Pilot-projekt – Integracija svemirskih podataka EU-a radi potpore planu EU-a za upravljanje katastrofama

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				1 790 000	895 000			1 790 000	447 500

Napomene:

Komponentama svemirskog programa EU-a jača se kapacitet Europske unije za djelovanje u svim fazama upravljanja rizicima od katastrofa. U okviru ciklusa upravljanja rizicima od katastrofa krajnji korisnici ne uzimaju uvijek u obzir aplikacije koje upotrebljavaju satelitske podatke. Satelitske aplikacije nisu u potpunosti iskorištene, posebno tijekom faza prevencije i oporavka. Pristup upotrebi svemirskih podataka EU-a za upravljanje katastrofama fragmentiran je i znatno se razlikuje diljem EU-a. Potreba za planom EU-a za upravljanje katastrofama očita je kako bi se:

- povećala otpornost društva i smanjila njezina izloženost posljedicama prirodnih katastrofa i katastrofa izazvanih ljudskim djelovanjem;
- poboljšalo razumijevanje katastrofa, ali i bolja pripravnost te odgovor i oporavak nakon katastrofa;
- osigurao dosljedan pristup upravljanju katastrofama u cijelom EU-u uz korištenje satelitskim aplikacijama.

Utvrđeni su glavni slučajevi uporabe u okviru plana EU-a za upravljanje katastrofama:

- Upotreba nove značajke autentifikacije sustava Galileo (OSNMA) koja je nova, revolucionarna značajka europskog sustava pozicioniranja kojom se poboljšava pouzdanost signala GNSS-a. Ta usluga pruža mehanizam autentifikacije kojim se korisnicima otvorenih usluga omogućuje da provjere dolaze li navigacijski podaci iz Galilea i da nisu ni na koji način izmijenjeni. Tom se uslugom ublažavaju trenutačne prijetnje uslugama GNSS-a kao što su krivotvorenje signala (tj. lažno prikazivanje) ili prekid (ometanjem) koje mogu imati katastrofalne učinke na korisnike ili aplikacije.
- Upravljanje satelitskom uslugom za upozoravanje na hitne situacije sustava Galileo (EWSS) i njezina uspostava, emitiranjem upozorenja na zahtjev i povezanim smjernicama, koja je usmjerena na područje kodirano u satelitskoj poruci koje može doprijeti do ugroženog stanovništva u roku od

nekoliko minuta. Ta besplatna globalna usluga, na koju ne utječe uništenje tla, neovisna je o zemaljskim pokretnim mrežama, otporna je na uništenje tla te dopunjuje postojeće sustave i obuhvaća različite vrste opasnosti.

- Primjena sigurnih usluga SATCOM-a (GOVSATCOM/IRIS2) budući da je civilna zaštita identificirana kao jedna od glavnih korisničkih zajednica jer zemaljske telekomunikacije obično nisu dostupne u katastrofama.

- Potvrda slika programa Copernicus koje su dobivene satelitom Sentinel i/ili dodatnim misijama, mogle bi se certificirati i upotrebljavati za izradu karata za geoprostorne obavještajne podatke i potporu u donošenju odluka.

- Upotreba i izvještavanje, prema potrebi, o uspješnom radu usluga upravljanja kriznim situacijama programa Copernicus (EMS), koristeći se dobro uhodanim postupcima, kao stečena iskustva kako bi se podupirala informiranost i prihvaćenost među korisnicima u svim komponentama svemirskog programa EU-a.

Prepreke prihvaćanju svemirskih rješenja za plan EU-a za upravljanje katastrofama

- Glavni je izazov za široko prihvaćanje satelitskih rješenja za upravljanje katastrofama regulatorne i postupovne prirode jer u cijelom EU-u postoji nedostatak usklađenosti u pogledu upravljanja, politike, zakonodavnog i regulatornog okvira. Osim toga, nema akreditiranih proizvoda i usluga iz svemirskog sektora.

- Još jedan problem u donošenju satelitskih rješenja je tehničke prirode jer je teško pretvoriti potrebe korisnika u tehničke specifikacije i/ili zbog nepostojanja odgovarajuće infrastrukture, poteškoća u razumijevanju tehničke uporabe usluge.

- Potreba za normama za usmjeravanje industrije (proizvođača prijamnika, integratora platformi) u proizvodnji i certificiranju korisničkih terminala koji će se služiti prethodno navedenim uslugama.

- Potreba za razvijanjem najboljih praksi i materijala za osposobljavanje koji mogu pomoći u integraciji OSNMA-e i/ili EWSS-a u korisničku opremu i na masovno tržište.

- Ekonomski izazovi u pogledu troškova podataka/rješenja često predstavljaju prepreku integraciji.

- Niska razina uključenosti privatnog sektora u pružanje osnovnih usluga civilnoj zaštiti i javnim tijelima, čime se smanjuje prihvaćanje satelitskih aplikacija za upravljanje rizicima od katastrofa.

- Potreba za većom razinom informiranosti u javnom sektoru o potencijalu usluga Galilea, Copernicusa i GOVSATCOM-a, kao i integriranih svemirskih aplikacija za potporu donošenju odluka te razvoju politika i propisa.

Projekt je usmjeren na sljedeće:

- Utvrđivanje i analizu tehničkih i regulatornih prepreka (npr. nedostatak ažuriranih i novih standarda i regulatornog okvira), industrijskog lanca vrijednosti i novih poslovnih modela koji bi se mogli pojaviti kao potpora planu EU-a za upravljanje katastrofama.

- Utvrđivanje plana na nacionalnoj razini i na razini EU-a za olakšavanje integracijskog puta satelitskih usluga – pronalazak metoda za poboljšanje dostupnosti satelitskih usluga za upravljanje katastrofama.

- Osposobljavanje nacionalnih tijela civilne zaštite za upotrebu svemirskih komponenti EU-a u cilju njihova promicanja i integracije u njihove lokalne postupke u slučaju nužde; promicanje načina razmišljanja kojim bi se uzela u obzir upotreba novih svemirskih značajki za plan upravljanja katastrofama i način na koji privatna poduzeća mogu pružati osnovne usluge civilnoj zaštiti i javnim tijelima; podupiranje državnog pristupa digitalizaciji usluga.

– Doprinos nacrtu novih normi kao sredstva certificiranja kojim se definiraju 1) minimalni operativni zahtjevi za upotrebu novih značajki Galilea OSNMA, EWSS i Copernicus EMS i 2) potrebna ispitivanja za provjeru usklađenosti s performansama kao potpora budućim regulatornim inicijativama EU-a za plan EU-a za upravljanje katastrofama.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 04 24 02 — Pilot-projekt – Inovativne rasklopive antene

Nacrt proračuna 2024		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				1 450 000	725 000			1 450 000	362 500

Napomene:

Antene su ključni element satelita koji im omogućuje prikupljanje i prijenos podataka: od interesa su za sve vrste satelita — vojne, civilne, promatračke i telekomunikacijske satelite — i mogu se koristiti i u drugim sektorima, ne samo u svemiru.

Glavni problemi u pogledu rasklopivih antena su (i) količina potrebnih materijala, uključujući materijale za koje Europa nije autonomna u smislu lanaca vrijednosti, (ii) način proizvodnje njihove strukture je energetski intenzivan, u vrijeme visokih cijena energije i ekološke tranzicije, te stoga (iii) njihovi visoki troškovi proizvodnje.

Stoga se ovim pilot-projektom predlaže usmjeravanje istraživanja na smanjenje količine materijala, upotrebu materijala koji se mogu reciklirati i izradu industrijskih prototipova, uzimajući u obzir i mogućnost ponovne uporabe i/ili recikliranja u orbiti u kasnijoj fazi.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 04 24 03 — Pilot-projekt – Prilagodljivi pokretni lansirni sustavi

Nacrt proračuna 2024		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				1 950 000	975 000			1 950 000	487 500

Napomene:

Kako bi se u bilo kojem trenutku po potrebi zajamčio pristup svemiru za europske potrebe, potreban je sustav EU-a koji može omogućiti prilagodljiv pristup svemiru.

Mala vozila za lansiranje idealna su u tu svrhu iz obrambenih i sigurnosnih razloga, s obzirom na njihovu mobilnost. To je od strateškog interesa i povećava tržište za poduzeća za pristup svemiru. Satelitski operateri ograničeni su mogućnostima lansiranja i sve više se koriste uslugama iz SAD-a.

Kako bi se očuvao i ojačao autonoman pristup EU-a svemiru, ključno je vratiti europske institucionalne i komercijalne korisnike na tržište EU-a za usluge lansiranja, koje se može ostvariti prilagodljivom, fleksibilnom i namjenskom ponudom. U EU-u postoji tek nekoliko pokušaja uspostave prilagodljivog pristupa svemirskim kapacitetima s pomoću disruptivne tehnologije. Potrebno je podržati te pokušaje kako bi se sustigle druge zemlje.

Potrebno je analizirati mogućnost implementacije kapaciteta za prilagodljive lansirne sustave EU-a i njihov utjecaj na tržište za pristup svemiru.

Ovim se projektom predlaže studija kojom bi se trebala utvrditi potreba za prilagodljivim svemirskim sustavima EU-a, među ostalim u sigurnosne i obrambene svrhe, kako bi se povećala potražnja za uslugama lansiranja i bolje usmjerila ponuda. Osim toga, u studiji će se provesti mapiranje i potencijalna uloga komercijalnih i institucijskih dionika koji bi imali koristi od takve usluge te razmotriti potencijalna buduća posebna svemirska inicijativa Unije za sigurnost i obranu, s povezanim ciljevima i okvirom za provedbu.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 04 24 04 — Pilot-projekt – Nova vizija za otporan i autonoman pristup svemiru u Europi

Nacrt proračuna 2024		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				1 800 000	900 000			1 800 000	450 000

Napomene:

Pristup svemiru ključan je pokretač i neophodan element svemirskog ekosustava, bez kojeg ne postoji svemirska politika. Kako je navedeno u Svemirskoj strategiji EU-a za sigurnost i obranu iz 2023., ključno je osigurati razmještanje i otpornost europske suverene svemirske infrastrukture, među ostalim za lansiranje budućih satelita i konstelacija, obnovu, zamjenu i nadogradnju svemirskih komponenti.

EU trenutačno nema autonomne kapacitete za lansiranje za provedbu svemirskih programa i drugih inicijativa Unije. Ruska vojna agresija na Ukrajinu pogoršala je trenutačno stanje u Europi i povećala potrebu za poticanjem otpornosti, sposobnosti reagiranja i raznovrsnosti europskog pristupa svemiru.

Kako bi se riješio taj izazov i u skladu s mjerama predloženima u Svemirskoj strategiji za sigurnost i obranu, ovim se projektom predlaže studija kojom bi se doprinijelo zajedničkoj viziji za razdoblje nakon 2030. za povećanje otpornosti svemirske infrastrukture EU-a autonomnim pristupom EU-a svemiru. Takvom vizijom trebalo bi poduprijeti razinu ambicije EU-a u pogledu pristupa svemiru i pripremiti se za nove mjere u sljedećem VFO-u.

Projekt će se provesti u dva koraka:

1. Usporedne industrijske idejne studije (do tri):

— u svakoj će se studiji predstaviti koncept autonomnog, prilagodljivog i raznovrsnog pristupa EU-a svemiru koji odgovara pristupačnom tržištu (institucijskom i komercijalnom), među ostalim za potrebe europske sigurnosti i obrane;

— kao rezultat toga, za svaki predloženi koncept razrađuje se tehnološki plan visoke razine za zemaljski i svemirski segment;

2. Glavno izvješće za zajednički koncept:

—u novoj studiji analizirat će se početna industrijska idejna rješenja i izraditi sinteza kako bi se utvrdile zajedničke potrebe, izradile preporuke za konsenzus o viziji (razdoblje nakon 2030.) s povezanim tehnološkim planom za autonoman, prilagodljiv i raznovrsan pristup EU-a svemiru;

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 07 23 02 — Pilot-projekt – Dokumentiranje najboljih praksi iz iskustava povezanih s organizacijom i skraćivanjem radnog vremena u Europi

Nacrt proračuna 2024		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	1 500 000	750 000	p.m.	p.m.	1 500 000	375 000

Napomene:

„Može li se četverodnevni radni tjednom riješiti neki od najhitnijih problema u svijetu rada 21. stoljeća?” To je pitanje postavljeno tijekom panel-rasprave u Davosu 19. siječnja 2023. Među ostalim istaknutim prednostima, nizozemska ministrica rada Karien van Gennip objasnila je da bi, umjesto većine žena koje rade tri dana, a većina muškaraca pet dana (u Nizozemskoj), četverodnevni radni tjedan vjerojatno omogućio bolju ravnotežu. Bloomberg je naglasio sljedeći zaključak panela: „četverodnevni radni tjedan može biti recept za izbjegavanje izgaranja na poslu i povećanje produktivnosti”. Španjolska vlada odlučila je 2021. pokrenuti eksperiment s volonterskim poduzećima kako bi ispitala koji učinak prelazak na četverodnevni radni tjedan ima na otvaranje radnih mjesta, kvalitetu života i produktivnost. Španjolska nije iznimka: o ovoj se temi sve više raspravlja u nekoliko zemalja koje se suočavaju i s poteškoćama pri zapošljavanju u brojnim sektorima djelatnosti i s trajnom prisutnošću goleme nezaposlenosti.

Stoga je cilj ovog pilot-projekta prikupiti podatke o konkretnim iskustvima sa skraćivanjem i reorganizacijom radnog vremena kako bi se procijenile njihove prednosti i nedostaci te staviti na raspolaganje te podatke socijalnim partnerima.

Trebala bi postojati odgovarajuća ravnoteža između financiranja istraživačkih aktivnosti u okviru pilot-projekta i financiranja komunikacijskih aktivnosti.

Financiranje istraživanja trebalo bi omogućiti detaljan pregled literature o gospodarskim, socijalnim i okolišnim učincima smanjenja radnog vremena. Financijska sredstva za komunikacijske aktivnosti i događanja neće biti veća nego za istraživačke aktivnosti, a prioritet je dodjela dostatnih sredstava za kvalitetno istraživanje. Dodatnim sredstvima omogućit će se znatan dodatni proračun za istraživačke aktivnosti, a možda i za dodatne rezultate istraživanja, ako se na temelju zaključaka utvrdi potreba za dodatnim rezultatima.

Budući da „četverodnevni tjedan” može značiti znatno različite politike i prakse, u pilot-projektu će se razmotriti različiti modeli praksi i politika, pri čemu će se jasno razlikovati različiti modeli kao što je (1) četverodnevni tjedan uz znatno smanjenje radnih sati (npr. 32 sata tjedno, gdje prosjek iznosi 38 sati, kao što je primjerice učinjeno u Francuskoj s „Loi Robien” 1997.), uz otvaranje

radnih mjesta i smanjenje pojedinačnih ciljeva proizvodnje, (2) četverodnevni tjedan sa znatnim smanjenjem radnih sati, ali bez smanjenja pojedinačnih ciljeva proizvodnje i bez otvaranja radnih mjesta (kao što je primjerice učinjeno u većini ispitivanja četverodnevnog radnog tjedna provedenih u Irskoj i Španjolskoj posljednjih godina), i, u manjoj mjeri jer taj model sam po sebi ne predstavlja politike „skraćivanja radnog vremena”, (3) četverodnevni tjedan bez znatnog skraćivanja radnog vremena (kao što su, primjerice, državne politike i ispitivanja koja su nedavno provedena u Belgiji i Francuskoj).

Komunikacijske aktivnosti u okviru pilot-projekta na odgovarajući će način predstavljati rezultate istraživanja, kao što su očekivani razmjeri učinaka smanjenja radnog vremena na gospodarske i socijalne rezultate. Usredotočit će se na prednosti i moguće nedostatke različitih vrsta politika smanjenja radnog vremena i 4-dnevnog radnog tjedna na temelju rezultata istraživanja u okviru pilot-projekta.

Nadalje, zbog različitih praksi i detaljnog mapiranja državnih politika koje utječu na prakse smanjenja radnog vremena u poduzećima i na različite pravne okvire u svakoj državi članici izradit će se savjeti za provedbu inovativne organizacije radnog vremena, kako za socijalne partnere tako i za tvorce politika.

Ciljevi poduzeća koja su isprobala novu organizaciju radnog vremena vrlo su različiti:

- bolja ravnoteža između poslovnog i privatnog života;
- olakšavanje zapošljavanja u sektorima koji imaju poteškoća pri zapošljavanju,
- poboljšanje radnih uvjeta,
- poboljšanje zdravlja zaposlenika i smanjenje njihova stresa,
- omogućavanje duljeg radnog vijeka,
- otvaranje novih radnih mjesta,
- pomlađivanje dobne strukture u poduzeću,
- provedba u kvalificiranim organizacijama i povećanje odgovornosti svih radnika (s obzirom na to da bi i rukovoditelji u prosjeku radili manje, svim se radnicima daje prilika da povećaju svoje odgovornosti),
- poboljšanje pristupa cjeloživotnom učenju (posebno u MSP-ovima),
- porast korištenja najskupljih strojeva i veći raspon radnog vremena za kupce...

U prvoj godini pilot-projekta 2023. trebali bi postojati rezultati za 12 do 15 studija slučaja. Za sljedeće korake projekta trebalo bi povećati broj studija slučaja kako bi se omogućio odgovarajući broj dodatnih studija slučaja, osigurala reprezentativnost istraživanja, uz uključivanje studija slučaja poduzeća u različitim državama članicama, sektorima i poduzećima raznih veličina kako bi se osigurao sadržaj koji bi mogao biti koristan za poticanje socijalnog dijaloga, a koje će biti dostupne socijalnim partnerima ako žele uključiti tu temu u buduće pregovore.

Koji je ishod tih iskustava? U čemu su bili uspješni? U čemu su bili neuspješni?

Ovaj pilot-projekt dovest će do izrade sveobuhvatne procjene pokusa koji se odnose na nove organizacije radnog vremena, kao i do mapiranja različitih praksi i različitih postojećih pravnih okvira za organizaciju radnog vremena u svim državama članicama. Ova tema ponekad može dovesti do društvenih napetosti u nekim zemljama. Ovom bi se procjenom, koja se temelji na konkretnim iskustvima u širokom rasponu sektora (MSP-ovi i velika poduzeća, javna i privatna, socijalna ekonomija itd.), prema potrebi mogao potaknuti pragmatičan i živopisan dijalog između poslodavaca, zaposlenika i drugih dionika. Naime, posebnu pozornost trebalo bi posvetiti učincima nove organizacije radnog vremena u kontekstu izazova globalne konkurentnosti za europska

gospodarstva. Analiza rezultata četverodnevno radnog tjedna pomoći će EU-u da ojača osmo načelo europskog stupa socijalnih prava: socijalni dijalog i uključenost radnika, ovisno o tome bi li socijalni partneri željeli uključiti te zaključke u svoje prioritete.

Evaluacija će biti predstavljena socijalnim partnerima i donositeljima odluka kako bi bila dostupna za socijalni dijalog u različitim obrazovnim materijalima: izvješće i njegov sažetak, infografike i letci te videozapisi, podcasti itd. Komunikacijske aktivnosti trebale bi se oslanjati na istraživanja provedena u okviru pilot-projekta. Privremeni zaključci pilot-projekta, koji se temelje na tekućem radu, objavit će se već 2024., a konačni rezultati imat će koristi i od znatnog zatraženog dodatnog financiranja, a dodatno istraživanje studije slučaja dovršit će se 2025. ili 2026.

Učinak ovog pilot-projekta mjerit će se kvalitetom rezultata istraživanja, npr. kvalitetom dokaza iz studije slučaja, daljnjim istraživačkim aktivnostima koje se unose u završno izvješće o istraživanju, kvalitetom završnog izvješća i kvalitetom komunikacijskih materijala na temelju tog istraživanja te će se osigurati da se tim različitim rezultatima istraživanja i obrazovnim materijalima dobivenima na temelju rezultata dopre do široke publike. Kako bi rezultati bili dostupni socijalnim partnerima, oblikovateljima politika i javnoj raspravi u cijeloj Europi, ključno je da se proračun namijenjen priopćavanju rezultata izvješća na najpristupačniji način široj javnosti i tim konkretnim ciljevima financira na odgovarajući način.

Proračun dodatnog financiranja trebao bi se, naravno, namijeniti financiranju troškova objavljivanja rezultata istraživanja u obliku završnog izvješća o istraživanju.

Kako bi se rezultati istraživanja uključili u završno izvješće i povezali s iskustvom raznih dionika, organizirat će se rasprave o nacrtu rezultata istraživanja na temelju dokaza iz studije slučaja s različitim dionicima (npr. poslodavcima, radnicima, sindikalistima, donositeljima odluka, članovima akademske zajednice). Različite rasprave s različitim tematskim fokusom trebale bi se odvijati u različitim državama članicama kako bi se obuhvatilo što više lokalnih/nacionalnih posebnih konteksta. Različiti aspekti teme mogu biti u središtu tih različitih događanja u različitim državama članicama, kao što su, na primjer, učinci na rodnu ravnopravnost, cjeloživotno učenje, (mentalno) zdravlje radnika, bolovanje, stope ostavki itd.

Komisija i portugalsko predsjedništvo 2021. pokrenuli su Europsku platformu za borbu protiv beskućništva kako bi se poduprle stalne razmjene između tvoraca politika i socijalnih aktera radi širenja i promicanja dobre prakse, informiranja o mogućnostima financiranja sredstvima EU-a i informiranja javnosti o postignutom napretku. Slično tome, 2025. ili 2026. ovim bi se pilot-projektom trebalo omogućiti promišljanje o mogućim prednostima stvaranja (ili ne) europske platforme posvećene novoj organizaciji radnog vremena čiji je cilj poticanje prijelaza na punu zaposlenost, borbe protiv nesigurnog zaposlenja i trajnog pristupa osposobljavanju te dobrobit radnika. Konkretni rezultat tog prvog koraka prema potencijalnoj novoj europskoj platformi mogao bi biti „napomena o opciji” u kojoj se razmatraju mogući opseg i vrste aktivnosti koje bi hipotetska platforma mogla provoditi.

To će biti dopuna mogućim dodatnim rezultatima koji proizlaze iz istraživačkih aktivnosti.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 07 23 03 — Pilot-projekt – Potpora sportu – izvanredne sportske aktivnosti za mlade

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
p.m.	1 260 000	p.m.	1 260 000	2 000 000	2 260 000	p.m.	1 260 000	2 000 000	1 760 000

Napomene:

Ova odobrena sredstva namijenjena su pokrivanju nepodmirenih obveza iz prethodnih godina u okviru pilot-projekta.

Cilj je ovog pilot-projekta stvoriti izvanredne sportske programe u kontekstu humanitarne krize kao što je rat kako bi se olakšalo prevladavanje trauma, prilagodba novim okruženjima i povezivanje s zajednicama koje čine privremeni domaćini.

Putem sportskih aktivnosti i događanja ovaj će pilot-projekt biti usmjeren na poticanje integracije djece i mladih u zajednicu. Sportske aktivnosti doprinijet će dobrom mentalnom stanju pojedinaca, koji će u konačnici biti spremni prilagoditi se na novo okruženje. Sport ima moć zbližavanja ljudi i pomoći će u interakciji sa zajednicom domaćina, lakšoj integraciji u obrazovni sustav ili ulasku na tržište rada.

Kako bi se postigli najbolji rezultati, te bi programe trebalo organizirati na lokalnoj razini, uglavnom putem amaterskih sportskih klubova. Aktivnosti, igre i sportovi moraju biti osmišljeni tako da ispunjavaju specifične društvene i psihosocijalne ciljeve. Moraju biti prilagođeni dobi, kulturno primjereni i voditi računa o rodnim ulogama u zajednici. Iskusi će treneri polaziti od postojećih fizičkih kapaciteta sudionika, poticati ih da prakticiraju vještine koje su već usvojili i na taj način im pomagati da se osjećaju ugodno. Stoga bi suradnja između amaterskih sportskih klubova i centara koji bi mogli ponuditi socijalnu, psihološku ili pedagošku potporu bila važna i potrebna. Ovaj bi projekt uključivao i sportske saveze, uglavnom u svojstvu posrednika. Osim toga, svrha je ovog prijedloga objavljivanjem i širenjem iskustava i dobrih praksi potaknuti druge sportske klubove da uspostave programe potpore.

Naglasak je na djeci i mladima pogođenima humanitarnim krizama i masovnim migracijama u kontekstu rata. Ovim bi se pilot-projektom također potaknulo uključivanje u javni prostor i promicala razmjena kultura i tradicija različitih etničkih skupina.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 07 23 04 — Pilot-projekt – Europska unija – središte slobodnih medija

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
p.m.	1 500 000	p.m.	1 500 000	2 940 000	2 970 000	p.m.	1 500 000	2 940 000	2 235 000

Napomene:

Ova odobrena sredstva namijenjena su pokrivanju nepodmirenih obveza iz prethodnih godina u okviru pilot-projekta.

Ničim izazvan i neopravdan rat koji je Rusija započela u Ukrajini, posljedično iskorjenjivanje nezavisnih medija u Rusiji te šira geopolitička situacija na našim granicama, uključujući činjenicu

da je Bjelarus posljednjih godina u potpunosti onemogućio rad nezavisnih medija, predstavljaju jedinstvenu priliku za Uniju da preuzme odgovornost i lidersku ulogu u zaštiti pluralizma i nezavisnosti medija u širem regionalnom kontekstu.

Unatoč vanjskim i unutarnjim izazovima u području slobode medija, Unija i dalje je najsigurnije mjesto na svijetu za rad medija i novinara. S obzirom na to da je sloboda izražavanja jedna od temeljnih vrijednosti Unije, Unija ima priliku postati središte za one koji teže slobodi izražavanja i demokraciji.

Neovisni novinari i cijele redakcije iz Rusije i Bjelarusu već su pobjegli ili se sele u zemlje Europske unije. Nadaju se da će nastaviti sa svojim radom u borbi za demokraciju u svojim matičnim zemljama, ali sa sigurnog područja unutar Unije, gdje nisu izloženi riziku od brutalne represije, odmazde i neminovnog zatvaranja zbog toga što govore istinu. Istodobno moramo podupirati ukrajinske medije i njihovo osoblje koji su došli u Uniju zajedno sa sve većim brojem ratnih izbjeglica iz Ukrajine.

Te se medijske organizacije suočavaju s akutnim nedostatkom resursa za nastavak svojih aktivnosti, ali i s izazovima uspostave održivih poslovnih modela u kontekstu sve većeg zatvaranja i ograničenja na rusko-bjelaruskom informacijskom i fizičkom prostoru, kao i općeg pada kupovne moći ljudi zbog rata. Za razliku od hitnih rješenja, u kojima partneri istomišljenici imaju važnu ulogu u rješavanju akutnih problema s financijama i resursima koji proizlaze iz preseljenja medija u Uniji tijekom prvih mjeseci, ovim se pilot-projektom nastoji ponuditi predvidljiv mehanizam potpore kojim se dugoročno pružaju temeljna potpora te prilike za inovacije i razvoj.

Cilj je pilot-projekta zalagati se za očuvanje pluralističkog medijskog okruženja pogođenih zemalja, među ostalim i kada novinari i mediji rade iz egzila. Širi je cilj učiniti Europu sigurnijim mjestom pomažući narodima tih zemalja u njihovim demokratskim težnjama, u kojima neovisni mediji imaju nezamjenjivu ulogu.

Nadalje, cilj je istražiti konkretne potrebe za potporom i naknadno pružiti odgovarajuću potporu neovisnim medijima i novinarima iz Ukrajine, Rusije i Bjelarusu koji su se preselili i rade iz država članica, i to na sljedeće načine:

- istraživanjem i mapiranjem potreba i izazova s kojima se suočavaju nezavisne redakcije i profesionalni novinari koji rade na novim lokacijama
- uspostavom mreže potpore u nekoliko država članica kako bi se pružila prilagođena i ciljana potpora redakcijama i novinarima u egzilu. Ukupno gledajući, potpora bi se usredotočila na pomoć u uvođenju održivih poslovnih modela i inovativnih tehničkih rješenja i rješenja za format sadržaja kako bi se doprlo do publike (među ostalim, i do osoba s mogućim ograničenim pristupom internetu i drugim resursima) te kako bi se tražile sinergije i promicala razmjena najboljih praksi i umrežavanje (posebno među medijima u egzilu) uz istodobno osiguravanje neovisnosti medija i poticanje pluralizma.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Članak PP 07 24 — 2024.

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				2 600 000	1 300 000			2 600 000	650 000

Napomene:

Pravna osnova:

Referentni akti:

Stavka PP 07 24 01 — Pilot-projekt – Tehnička sredstva za pružanje pouzdanih informacija ruskim kućanstvima

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				2 600 000	1 300 000			2 600 000	650 000

Napomene:

S obzirom na Putinovu brutalnu invaziju na Ukrajinu, brojne ratne zločine, smrtonosne napade na ukrajinske bolnice, rodilišta, nuklearna postrojenja, žene i djecu, mnogima je jasna sljedeća činjenica: kad bi samo Rusi mogli vidjeti istinu o tome što se događa, stvari bi mogle biti drukčije.

Nakon preseljenja u EU i susjedne zemlje neovisni ruski mediji pokazali su veliku otpornost. Brojke ukazuju na sposobnost kontinuiranog dopiranja do publike. Internetski prijenosi ponekad mogu probiti vatrozid Kremlja, ali ih je lako i blokirati, što je uobičajena praksa nakon postizanje određene razine uspjeha. Od početka rata ruski nadzornik komunikacija Roskomnadzor blokirao je ili izbrisao više od 138 000 internetskih stranica, uključujući BBC World Service. YouTube i Telegram sada se u velikoj mjeri upotrebljavaju za priopćavanje alternativnih vijesti u Rusiji, no vlada te kanale može lako blokirati. Stoga je važno imati alternativne oblike komunikacije izvan internetskih opcija.

Televizija je najučinkovitije sredstvo ruske propagande. Mnoge emisije promiču zločinačke ideje kao što su genocid nad ukrajinskim narodom, ubojstva zapadnih političara, normalizacija nuklearnog rata, ubojstva ukrajinske djece i dr. Ankete pokazuju da 69 % Rusa radije prati vijesti putem tradicionalnih radiodifuzijskih kanala te da stalno gleda televiziju. Trenutačno u Rusiji ne postoji istinska platforma za emitiranje na kojoj bi prostora imali pluralistički glasovi. 41 % ruskih kućanstava upotrebljava satelit kao glavni oblik televizijskog prijema. Očekuje se da će taj broj do 2025. porasti na 48 % (Omdia 2021.).

Distribucija satelitske televizije slaba je točka politike medijskog ograničavanja koju Kremlj provodi te još nije učinkovito iskorištena za alternativne poruke. Kao što je vidljivo iz istraživanja koje je proveo Odbor Denis Diderot, mnogi sateliti nad Rusijom u vlasništvu su zapadnih poduzeća, uključujući neka od najpopularnijih satelitskih položaja. Posljedica te mogućnosti je pristup publici kojoj se mogu emitirati videoprijenosi s odgovarajućim tehničkim parametrima, što se može upotrijebiti za širenje alternativnih poruka među ruskim stanovništvom kao i za pristup oporbenim medijima.

Cilj je projekta omogućiti pristup trenutačno nedostupnoj tehničkoj platformi, televiziji, što je preferirani način informiranja većine Rusa. To se može učiniti na dva načina:

- – uvođenjem neovisnog novinarskog sadržaja u tradicionalni televizijski format
- – omogućavanjem satelitskog emitiranja do 25 novih i postojećih kanala (radio i televizija) na ruskom tržištu.

Udruga Reporteri bez granica i njihovi partneri iz Odbora Denis Diderot proveli su opsežnu studiju izvedivosti, koja je rezultirala potvrdom tehničke mogućnosti širenja takvog sadržaja ruskim kućanstvima. Vodeće ruske neovisne novinarske platforme, uključujući Meduzu, Echo Moscow i Holod Mediju, iznimno su zainteresirane za prenošenje svojih materijala Rusima. Nadalje, njemačka nacionalna radiotelevizija Deutsche Welle potvrdila je svoj interes za stvaranje televizijskog kanala na kojem bi se emitirao sadržaj isključivo na ruskom jeziku. Uslijedit će i drugi kanali. Satelitska poduzeća iskazala su interes za radiodifuzijski projekt i spremna su osigurati kapacitete.

Projektom će se pomoći osigurati da neovisni novinari koji rade u egzilu raspolažu tehničkim sredstvima za prijenos svojeg rada ruskoj publici putem satelitske televizije. Stvorit će se tehnička sredstva kojima se ti novinari mogu koristiti za učinkovito emitiranje svojeg sadržaja u Rusiji. Uz pomoć ovog projekta sadržaj koji izrade neovisni novinari, ali i međunarodni kanali, prepakirat će se i isporučiti ruskom narodu, koji živi u potpunom nedostatku pristupa pluralističkim informacijama. Cilj ovog projekta nije ni stvaranje konkretnog sadržaja ni pružanje financijske potpore novinarima.

Postoji velik potencijal za suradnju s pilot-projektom Centra za slobodu medija (PP 07 23 04) koji je usmjeren na jačanje financijskih i upravljačkih kapaciteta neovisnih ruskih medija. Trenutačni prijedlog pilot-projekta komplementaran je jer je usmjeren na omogućavanje tehničkih kapaciteta za širenje ne samo sadržaja proizvedenog putem medijskih centara, već i međunarodne analize vijesti u Rusiji.

Rusija se služi svojim televizijskim distribucijskim aparatom kao oružjem, dok se Zapad do sada uvelike suzdržavao od značajnih pokušaja da Ruskoj Federaciji omogući pristup besplatnim informacijama. Projekt milijunima Rusa može pružiti nadu i istinu.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Članak PP 08 24 — 2024.

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				8 540 000	4 270 000			8 540 000	2 135 000

Napomene:

Pravna osnova:

Referentni akti:

Stavka PP 08 24 01 — Pilot-projekt – Strukture i organizacije poljoprivrednih gospodarstava:
Trendovi, definicija i zaštita poljoprivrednog modela EU-a

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				750 000	375 000			750 000	187 500

Napomene:

Pad broja poljoprivrednih gospodarstava posebno se može uočiti na malim poljoprivrednim gospodarstvima (manje od 2 ha). Istodobno se povećao broj većih poljoprivrednih gospodarstava (100 ha ili više), iako je apsolutni broj i dalje ograničen. Strukturne i organizacijske promjene otvaraju brojna pitanja o osmišljavanju i provedbi ZPP-a koja je potrebno proučiti u kontekstu ZPP-a nakon 2027.:

— Koji se trendovi primjećuju u različitim državama članicama i sektorima u pogledu struktura poljoprivrednih gospodarstava, uključujući poljoprivrednike, vrstu zapošljavanja u poljoprivredi, organizacije poljoprivrednih gospodarstava uzimajući u obzir i dob/rod/obrazovanje, razinu kapitalizacije poljoprivrednih gospodarstava, posebno u pogledu mehanizacije/digitalizacije, i pravne oblike dostupne u državama članicama?

— Koji je utjecaj ZPP imao na razvoj poljoprivrednih struktura i organizacija u Europi preko svojih različitih alata i mjera?

— Kako novi načini organizacije rada i raspodjele kapitala mogu pomoći (ili odmoći) u suočavanju s izazovom obnove generacija poljoprivrednika?

— Koje je prilagodbe/ograničenja u postojećim alatima i/ili novim alatima i mjerama potrebno uvesti kako bi se poduprli utvrđeni načini za postizanje gospodarskih ciljeva poljoprivrednih gospodarstava, generacijsku obnovu i zaštitu modela obiteljskih i malih poljoprivrednih gospodarstava (dalje u tekstu: poljoprivrednici).

Cilj je ovog pilot-projekta pridonijeti općem promišljanju ZPP-a, kako u kontekstu njegove trenutačne provedbe, tako i u svjetlu njegove revizije nakon 2027. Ova je inicijativa osmišljena tako da traje najmanje dvije godine (2024. i 2025.).

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 08 24 02 — Pilot-projekt – Poticanje energetske tranzicije u sektoru ribarstva

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				2 200 000	1 100 000			2 200 000	550 000

Napomene:

Kontekst

Klimatske promjene prisiljavaju svaki gospodarski sektor da se prilagodi i smanji svoje emisije stakleničkih plinova. Sektor ribarstva također mora uložiti napore kako bi smanjio svoj ugljični otisak. Nadalje, nestabilnost i povećanje cijena fosilnih goriva zbog ruske vojne agresije na Ukrajinu stvaraju nesigurnost i smanjuju profitabilnost ribarskih poduzeća. Gorivo za ribarske brodove više se ne može temeljiti isključivo na fosilnim gorivima. U Komunikaciji Komisije od 21. veljače 2023. o energetskej tranziciji sektora ribarstva i akvakulture EU-a (COM/2023/100) navodi se da je „bitno promicati ispitivanje i znanstvenu validaciju novih i postojećih tehnologija radi njihove primjene u ribarstvu” te se navodi i da će „Komisija provesti studiju na razini EU-a o dostupnim tehnologijama za energetskej tranziciju u sektoru ribarstva i akvakulture te o s njom

povezanim troškovima i koristima od nje”. U tom je kontekstu relevantan prijedlog pilot-projekta za razvoj eksperimentalnog ribarskog plovila za ispitivanje inovativnih pogonskih tehnologija.

Europska ribarska flota sve je starija. Energetska učinkovitost ribarskih plovila nije zadovoljavajuća. Financiranjem eksperimentalnog ribarskog plovila omogućio bi se razvoj inovativnih pogonskih tehnologija prilagođenih ribarstvu. Cilj je ispitati različite dizajne trupa, pogonske tehnologije i energiju koja se upotrebljava na plovilima kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova u usporedbi s vrstama pogona kojima se danas koriste ribari te proširile mogućnosti koje se nude ribarima za uštedu energije i pokretanje energetske tranzicije ribarskih plovila.

Eksperimentalni ribarski brod za ispitivanje inovativnih pogonskih tehnologija

Cilj pilot-projekta bio bi financiranje opremanja eksperimentalnog ribarskog plovila na temelju procjene izvedivosti i opsega ispitivanja te dodijeljenog proračuna za taj projekt.

—Procjena izvedivosti i opsega ispitivanja

— Procjenom izvedivosti i opsega ispitivanja utvrdit će se značajke ribarskog plovila (konstrukcija trupa, pogonske tehnologije i energija koja se upotrebljava na plovilu). U toj će se procjeni utvrditi i različite vrste ispitivanja koja su potrebna na naknadno opremljenom plovilu.

Na temelju procjene izvedivosti provest će se ispitivanja kako bi se utvrdile uštede energije, sigurnost i okolišna učinkovitost plovila uz uzimanje u obzir različitih ribolovnih alata i različitih vremenskih uvjeta.

— Dodatne informacije

Cilj je ispitati kompatibilnost jedne ili više vrsta pogona kojima se mogu znatno smanjiti emisije stakleničkih plinova i potrošnja energije plovila s različitim vrstama ribolovnih alata. Voditelj projekta (javni ili privatni subjekt) predložiti će najprikladnije kombinacije.

Pilot-projektom bi se ribarima trebalo omogućiti sudjelovanje u svim fazama pilot-projekta i pružanje povratnih informacija. Komisija će također moći pratiti različite faze ispitivanja. Voditelj projekta mora predložiti „raison d’être” za plovilo nakon što se postignu ciljevi pilot-projekta, na primjer, promidžba rezultata pilot-projekta u svim europskim ribarskim lukama ili upotreba kao plovila za osposobljavanje mladih ribara diljem EU-a.

To plovilo ni u kojem slučaju ne bi smjelo biti sredstvo za povećanje ribolovnog napora, već služiti samo za eksperimentiranje. Pravni status plovila ni u kojem slučaju ne smije omogućiti iskrcaj profesionalnih proizvođača ribarstva ili njihovu buduću preobrazbu u ribarsko plovilo. Pri provedbi ovog pilot-projekta Komisija će utvrditi zahtjeve kako bi se izbjegla bilo kakva mogućnost prenamjene tog plovila u plovilo za gospodarski ribolov.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 08 24 03 — Pilot-projekt – Spašavanje naših mora – Smanjenje opasnosti od streljiva koje se baca u europska mora

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				5 590 000	2 795 000			5 590 000	1 397 500

Napomene:

Neeksplodirano streljivo bačeno na morsko dno sve je veći problem u Europi i šire, posebno u unutarnjim morskim vodama i epikontinentalnom pojasu. Tone opasnog konvencionalnog streljiva bačene su u europska mora nakon završetka svjetskih ratova u prošlom stoljeću i danas predstavljaju rizik za morski život i pomorce. Bačeno streljivo predstavlja prijetnju ljudskom životu i morskom okolišu te ugrožava ne samo ribolov i plovidbu, već i razvoj energije na moru, akvakulture, pomorskog prometa, turizma i drugih sektora plavog gospodarstva i dubokomorskih gospodarskih aktivnosti.

Prošle je godine potreba za razvojem odgovarajućih i najučinkovitijih tehnologija postala još hitnija s obzirom na rat u Ukrajini pod vodstvom Ruske Federacije. Zbog agresivnih akcija u Crnom i Azovskom moru u tim će vodama biti potopljenih brodova i raketa, odbačenog streljiva i drugih opasnosti koje će naštetiti podvodnom okolišu i ugroziti obalne zajednice.

EU ima bogato iskustvo u razminiranju u cijelom svijetu, s operacijama na Balkanu, u Africi i Aziji. Kad je riječ o europskim morima, EU se mora osloniti na to iskustvo i prilagoditi se na odgovarajući način, posebno s obzirom na trenutačne prijetnje europskim morima i pristupanje Ukrajine Europskoj uniji.

S obzirom na sve navedeno, postoji hitna potreba za razvojem tehnologije i potporom za posebne aktivnosti u području odlaganja bačenog streljiva i konvencionalnog oružja iz mora.

Cilj pilot-projekta – razvoj tehnologije i posebnih alata:

—napredovati, razvijati i testirati u moru, u sigurnim uvjetima (u morskim bazenima u kojima nema rata), ekološki prihvatljive, najsveobuhvatnije i najučinkovitije metode i konkretne alate za odlaganje i uništavanje konvencionalnog streljiva koje je u prošlosti bačeno; ta tehnologija i razvijeni alati trebali bi biti dostupni na zahtjev i u kratkom roku nakon mobilizacije;

—procijeniti mogu li se ta tehnologija i posebni alati dodatno upotrijebiti za iskorjenjivanje posljedica ruske agresije na Ukrajinu u Crnom i Azovskom moru;

—dalje jačati koordinaciju i angažman dionika, informiranjem i razmjenom najboljih praksi.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Članak PP 09 24 — 2024.

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				1 000 000	500 000			1 000 000	250 000

Napomene:

Pravna osnova:

Referentni akti:

Stavka PP 09 24 01 — Pilot-projekt – Opservatorij EU-a za hvatanje, uporabu i skladištenje ugljika

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				500 000	250 000			500 000	125 000

Napomene:

Aktivnosti hvatanja, uporabe i skladištenja ugljika vjerojatno će se drastično povećati u EU-u tijekom sljedećih desetljeća i moraju se oprezno koristiti kako bi se postigao optimalan učinak na klimu.

Ovim pilot-projektom ispitao bi se format Opservatorija EU-a za hvatanje, uporabu i skladištenje ugljika koji će pratiti uhvaćeni, prevezeni i skladišteni CO₂ iz određenih industrijskih postrojenja, izvješćivati o njemu te ga provjeravati.

Budući da je uloga ovog pilot-projekta ispitati funkcioniranje Europskog opservatorija u malim razmjerima, predlažemo da se u aktivnostima praćenja, izvješćivanja i provjere za početak uzimaju u obzir samo postrojenja za proizvodnju cementa i postrojenja za spaljivanje otpada s postrojenjima za hvatanje ugljika.

Ako bude uspješan, pilot-projekt mogao bi poslužiti kao primarna struktura znanja, podataka i najboljih praksi za stalni Opservatorij EU-a za hvatanje, uporabu i skladištenje ugljika za cijeli vrijednosni lanac upravljanja ugljikom.

Rezultati pilot-projekta mogli bi uključivati:

— prijedlog okvira za procjenu učinka projekata hvatanja, uporabe i skladištenja ugljika i njihova doprinosa klimatskoj neutralnosti EU-a;

—izvješćivanje o portfelju projekata EU-a o hvatanju, uporabi i skladištenju ugljika i njihovu procijenjenom učinku na emisije ugljikova dioksida (CO₂) te na gospodarstvo i društvo (dva godišnja izvješća o pregledu stanja tijekom trajanja pilot-projekta);

— prijedlog platforme za razmjenu znanja i najboljih praksi koja bi bila dostupna svim projektima za hvatanje, uporabu i skladištenje ugljika;

— događanja, uključujući dijaloge iza zatvorenih vrata s donositeljima odluka i javna događanja za promicanje tehnologija hvatanja, uporabe i skladištenja ugljika;

— prijedlog za uspostavu stalnog opservatorija EU-a za hvatanje, uporabu i skladištenje ugljika.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PP 09 24 02 — Pilot-projekt – Studija izvedivosti za razvoj modela za sveobuhvatno oporezivanje štete za okoliš koju uzrokuju robe i usluge u Europskoj uniji

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				500 000	250 000			500 000	125 000

Napomene:

Primjena oporezivanja kako bi se promijenilo ponašanje potrošača ključna je za borbu protiv klimatskih promjena i smanjenje našeg utjecaja na okoliš. Cilj je studije izvedivosti utvrditi model kojim se izračunava financijski trošak štete za okoliš uzrokovane proizvodima i uslugama i time pomoći u utvrđivanju odgovarajuće porezne stope koja će se na njih primjenjivati. Taj bi model trebao uvelike nadilaziti postojeću direktivu o oporezivanju energije koja je usko usmjerena na energente.

Model bi trebao kombinirati postojeće metodologije priznate u EU-u kojima se izračunava procijenjeni financijski trošak kompenzacije štete za okoliš uzrokovane stvaranjem, uporabom i odlaganjem određenih proizvoda ili usluga. Time se osigurava da se načelo „onečišćivač plaća” primjenjuje na krajnjeg korisnika proizvoda ili usluge.

Model bi se, među ostalim, mogao temeljiti na metodama mjerenja ekološkog otiska proizvoda i ekološkog otiska organizacija (metode mjerenja ekološkog otiska) kojima se mjeri i kodificira okolišna učinkovitost proizvoda i organizacija tijekom njihova cijelog životnog ciklusa. Te su metode znanstveno utemeljene metode procjene koje su dogovorene na međunarodnoj razini. Te metode obuhvaćaju 16 utjecaja na okoliš, uključujući klimatske promjene i učinke koji se odnose na vodu, zrak, resurse, upotrebu zemljišta i toksičnost. One su univerzalno primjenjive i postoje zasebni modeli za proizvode i organizacije. EU ih je podržala u Preporuci Komisije o uporabi metoda mjerenja ekološkog otiska. Na primjer, Europska agencija za okoliš radila je na kvantificiranju financijskih troškova različitih onečišćujućih tvari.

U toj studiji izvedivosti trebali bi se uzeti u obzir rezultati tekuće studije „Studija o načelu onečišćivač plaća i ekološki štetnim subvencijama” koju vodi Glavna uprava za okoliš. Njezini zaključci mogli bi biti informativni u pogledu razvoja referentnih vrijednosti ili uspostave minimalnih poreznih stopa za proizvode i usluge štetnih za okoliš.

Naposljetku, predložena studija izvedivosti ne bi trebala obuhvaćati oporezivanje energije s obzirom na tekuće pregovore u Vijeću i Parlamentu o prijedlogu revizije Direktive o oporezivanju energije.

Pravna osnova:

Pilot-projekt u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PA 01 23 01 — Pripremno djelovanje – Repozitorij prozumenata energije – praćenje razvoja djelovanja prozumenata diljem Unije

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
p.m.	2 500 000	p.m.	2 500 000	2 500 000	3 750 000	p.m.	2 500 000	2 500 000	3 125 000

Napomene:

Ova odobrena sredstva namijenjena su pokrivanju nepodmirenih obveza iz prethodnih godina u okviru pripremnog djelovanja.

Odredbe o osnaživanju potrošača u Direktivi o obnovljivoj energiji 2001/2018 (RED II) i Direktivi o električnoj energiji 944/2019 (IMED) među najinovativnijima su odredbama u paketu za čistu energiju (CEP). Njima se države članice obvezuje da omoguće upravljanje potrošnjom putem ugovora o agregaciji ili dinamičnom određivanju cijena, da stvore lokalna tržišta fleksibilnosti te da donesu poticajne okvire za potrošače vlastite energije ili aktivne potrošače vlastite energije (koji zajednički djeluju) te zajednice obnovljive energije i energetske zajednice građana. Tim se odredbama nastoji osnažiti potrošače da postanu aktivni na relevantnim energetske tržištima na lokalnoj razini tako što će im se omogućiti da se uključe u niz inovativnih aktivnosti kao što su (kolektivna) vlastita potrošnja, skladištenje, dijeljenje energije, istorazinska razmjena i pružanje usluga fleksibilnosti. Takve aktivnosti služe kao temelj za nove poslovne modele i imaju potencijal za ubrzavanje prelaska na obnovljivu energiju na troškovno učinkovit i efikasan način, uz istodobno osiguravanje sigurnog pristupa cjenovno pristupačnoj energiji na lokalnoj razini, pod uvjetom da su omogućene na način kojim se izbjegava ovisnost potrošača u izoliranoj potrošnji vlastite energije zbog nedostatka šireg skupa opcija, kao što su implicitni (cjenovna signalizacija putem vremenski diferenciranih mrežnih tarifa i ugovora s dinamičnim cijenama) ili izričiti poticaji (tržišta fleksibilnosti temeljena na ponudama) koji im omogućuju interakciju s lokalnim sustavom i provedbu mjera energetske učinkovitosti. Istodobno, decentralizirana priroda postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora prilika je za demokratizaciju europskog energetske sustava tako što će se europskim građanima omogućiti da postanu aktivni i preuzmu odgovornost za energetske tranziciju.

Znatno broj država članica i dalje zaostaje u pogledu potpunog prenošenja spomenutih odredbi, što ima negativne posljedice u smislu nedosljedne primjene prava Unije, kao i u pogledu pristupa istim pravima potrošača diljem Unije. Istodobno su se u nekim državama članicama počeli razvijati novi programi za pojedinačnu ili kolektivnu potrošnju vlastite energije izvan razine zgrade i zajednice koji trenutačno nisu obuhvaćeni paketom za čistu energiju. Te druge vrste inicijativa kolektivnog djelovanja mogle bi pomoći u ublažavanju energetske siromaštva, pružiti građanima Unije više mogućnosti za poduzimanje energetske mjera i povećati ulaganja u obnovljivu energiju te pomoći u uvođenju potrebne fleksibilnosti kako bi se omogućio troškovno učinkovit prijelaz na veću elektrifikaciju i energetske sustav koji se temelji na obnovljivim izvorima energije.

Od ruske invazije na Ukrajinu i povećane potrebe za osiguravanjem energetske neovisnosti Unije, kao i komunikacije Komisije REPowerEU s ubrzanim uvođenjem solarnih ploča i dizalica topline, kao i poziva na poboljšanje odgovora na potražnju i fleksibilnosti, pravilno i brzo prenošenje tih odredaba i potpora novim poslovnim modelima sve su važniji kako bi se iskoristio puni potencijal lokalne proizvodnje energije iz obnovljivih izvora u pogledu fleksibilnosti, uz aktivno sudjelovanje građana. Rat u Ukrajini istaknuo je i potrebu za teritorijalnom otpornošću europskih zajednica i potaknuo više općina i regija da razvijaju lokalizirane resurse u vlasništvu stanovnika.

Repozitorij energetske prozumenata ima sljedeće osnovne funkcije:

- i. praćenje i mapiranje individualnih i kolektivnih mehanizama prozumenata, s posebnim naglaskom na razine sudjelovanja građana, te omogućavanje okvira za potrošnju vlastite energije¹ te implicitno i eksplicitno upravljanje potrošnjom u Unije;
- ii. prikupljanje i analiza podataka o ravnopravnim uvjetima u pogledu sudjelovanja građana u implicitnom i eksplicitnom upravljanju potrošnjom, uključujući zahtjeve za mjerenje, vrstama imovine koje su uključene/prihvaćene i dostupnosti imovine;
- iii. utvrđivanje novih modela vlasništva i poslovnih modela (među ostalim, istorazinska razmjena, lokalne usluge fleksibilnosti, dijeljenje energije, zajedničko skladištenje), kao i ponuda povezanih s mrežno integriranim² mehanizmima prozumenata, kao i praćenje jamstava koristi za građane, sustav i društvo u cjelini;
- iv. utvrđivanje najboljih praksi i povezanih postojećih prepreka za uspostavu, razvoj i potporu mrežno integriranim i energetski učinkovitim mehanizmima prozumenata uz visoku razinu sudjelovanja građana i koristi (uključujući one koji nisu obuhvaćeni aktualnim zakonodavstvom Unije)³;
- v. pružanje smjernica lokalnim tijelima, građanima, poduzećima i zajednicama u vezi s uspostavom mehanizama prozumenata koji su integrirani u mrežu i energetski učinkoviti, na način da im se pružaju modeli za tehnološka, financijska i administrativna rješenja.

Podaci prikupljeni u repozitoriju predstavljali bi vrlo važan izvor informacija za europske institucije, kreatore politika te nacionalne, regionalne i lokalne vlasti. Takvi bi se podaci uklopili u postojeće i buduće tokove politika. Time bi se podupirao razvoj pojedinačnih i kolektivnih mehanizama prozumenata integriranih u mrežu na način kojim se optimizira upotreba obnovljivih izvora energije, smanjuju ukupni troškovi energetske tranzicije, a time i računi potrošača za energiju. To je u skladu sa Strategijom integracije sustava i komunikacijom REPowerEU o modelu tržišta električne energije. Osim toga, njime bi se moglo pomoći državama članicama koje još uvijek imaju poteškoća s odgovarajućom provedbom prethodno navedenih odredbi do 2025. te doprinijeti reviziji ili poboljšanju regulatornog okvira na razini Unije i na nacionalnoj razini za programe koji trenutačno nisu obuhvaćeni.

S druge strane, repozitorij bi mogao biti odličan izvor znanja i iskustva za MSP-ove, lokalna tijela, građane i njihova udruženja koji žele uspostaviti pojedinačne ili kolektivne mjere i sudjelovati na tržištima fleksibilnosti, posebno u državama članicama koje još nemaju razvijen regulatorni okvir ili imaju malo iskustva s najboljim praksama.

Repozitorij bi mogao postati velik izvor informacija za praćenje napretka usluga fleksibilnosti koje pokreću građani i napretka privatnih ulaganja u prelasku na obnovljive izvore energije, kao i za priznavanje drugih vrsta inicijativa za zajedničko djelovanje koje se uključuju u vlastitu potrošnju naklonjenu mreži izvan energetske zajednice, čime bi se smanjio poticaj komercijalnim i

¹Na temelju mapiranja regulatornih okvira za individualnu i kolektivnu potrošnju vlastite energije iz obnovljivih izvora u državama članicama EU-a za konkretan ugovor u okviru višestrukog okvirnog ugovora ENER/2020/OP/0021 koji će se sklopiti 2023.

² Pod mrežnom integracijom misli se na: mehanizme prozumenata kojima se odgovara na tržišne signale i potrebe mreže, bilo implicitnim (cjenovna signalizacija) ili eksplicitnim (sudjelovanje na tržištima fleksibilnosti) upravljanjem potrošnjom.

³Na temelju mapiranja regulatornih okvira za individualnu i kolektivnu potrošnju vlastite energije iz obnovljivih izvora u državama članicama EU-a za konkretan ugovor u okviru višestrukog okvirnog ugovora ENER/2020/OP/0021 koji će se sklopiti 2023.

industrijskim akterima da „hvataju” zajednice obnovljive energije i energetske zajednice građana u svrhu sudjelovanja u inovativnim aktivnostima.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PA 01 23 02 — Pripremno djelovanje — Europski sustav stipendiranja istraživača u ugroženom položaju

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	6 000 000	3 000 000	p.m.	p.m.	6 000 000	1 500 000

Napomene:

Ova odobrena sredstva namijenjena su pokrivanju nepodmirenih obveza iz prethodnih godina u okviru pripremnog djelovanja.

Ovim će se pripremnim djelovanjem uspostaviti europski sustav stipendiranja istraživača u ugroženom položaju. Konkretno, razvit će se postupci odabira primatelja bespovratnih sredstava (procjena stupnja ugroženosti i dodjela stipendije) te njihova povezivanja s ustanovama domaćinima u Uniji. Trebalo bi razmotriti i u kojoj bi mjeri postupke trebalo razlikovati na temelju zemljopisnog podrijetla zahtjeva. U okviru ovog djelovanja razmatrat će se zahtjevi iz svih zemalja izvan Unije. Trebalo bi uzeti u obzir iskustva usporedivih nacionalnih programa i programa nevladinih organizacija te iskustva programa MSCA4Ukraine.

Nadalje, kako bi se potvrdili utvrđeni postupci, u okviru ovog pilot-projekta stipendije će se dodjeljivati istraživačima u ugroženom položaju u dva modula, pri čemu će se u svakom modulu u potpunosti financirati po 15 istraživača.

Prvi modul: hitan pronalazak mjesta za istraživače u ugroženom položaju (izvan izbjegličkog postupka)

Drugi modul: istraživači koji su izbjeglice te naknadni pronalazak mjesta za kandidate u ugroženom položaju izvan izbjegličkog postupka

Da bi se osigurala dodana vrijednost Unije i sinergije s naporima Tima Europa, u okviru ovog pripremnog djelovanja razvit će se pristup kojim će se države članice poticati da uspostave vlastite programe te pristup za maksimalno povećanje učinka nacionalnog i europskog financiranja zahvaljujući koordinaciji napora različitih programa.

Ovo pripremno djelovanje nadahnuto je preporukama za politike izrađenima u okviru projekta „InSPIREurope” u okviru aktivnost MSCA Obzora 2020.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PA 01 23 04 — Pripremno djelovanje — Usluga potpore za projekte obnove koje predvode građani

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
p.m.	2 500 000	p.m.	2 500 000	2 500 000	3 750 000	p.m.	2 500 000	2 500 000	3 125 000

Napomene:

Ova odobrena sredstva namijenjena su pokrivanju nepodmirenih obveza iz prethodnih godina u okviru pripremnog djelovanja.

Ovo pripremno djelovanje nastavak je pilot-projekta (PP012102) koji je bio odobren dvije uzastopne godine i za cilj ima prevladavanje financijskih, pravnih i tehničkih prepreka projektima obnove koje predvode građani. On uključuje stvaranje posebne usluge Unije za potporu energetske zajednicama građana i zajednicama obnovljive energije, novim akterima uvrštenima u zakonodavstva Unije koji mogu katalizirati angažiranost građana u raznim aspektima ekološke tranzicije, uključujući projekte obnove. Stvaranje te usluge moglo bi se osloniti na iskustvo zadruga koje uspješno okupljaju projekte na razini susjedstava. Uslugom potpore nastojala bi se ojačati izgradnja zajednice te povećati razmjer uspješnih programa i replicirati ih. Trebala bi obuhvaćati:

1. Platformu za razmjenu iskustava i modela kako bi se izgradila snažna dinamika zajednice radi mobiliziranja europskih građana oko integrirane obnove zgrada i uvođenja obnovljivih izvora (s pomoću instrumenta energetske zajednice).
2. Potporu za razvoj planova ulaganja jer je utvrđivanje financijskih mogućnosti glavni element za stvaranje portfelja projekata. (Traženje zajedničkih elemenata kako bi se povećao razvoj projekata koje predvode građani. Istraživanje razvoja modela kojima se podupire obnova u vezi s uvođenjem obnovljivih izvora.)
3. Pružanje dokaza i pokazatelja kako bi se podigla razina osviještenosti među postojećim energetske zajednicama o vrijednosti energetske obnove.
4. Pružanje tehničke pomoći i obučavanje skupina građana, postojećih organizacija u zajednicama te lokalnih tijela u vezi s uspostavom energetske zajednice građana i zajednice obnovljive energije koje se bave obnovom zgrada, pristupom vlasništvu nad domom i energetske siromaštvom.
5. Praćenje i potporu čvrstom prenošenju odredbi paketa o čistoj energiji u vezi s energetske zajednicama građana i zajednicama obnovljive energije u nacionalno zakonodavstvo, što bi državama članicama trebalo biti prilika da ojačaju ulogu građana u energetske tranziciji.

Cilj pilot-projekta bit će da se energetske zajednice građana i zajednice obnovljive energije obue u okviru procesa uspostave i provedbe područne tranzicije.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Članak PA 01 24 — 2024.

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				7 100 000	3 550 000			7 100 000	1 775 000

Napomene:

Pravna osnova:

Referentni akti:

Stavka PA 01 24 01 — Pripremno djelovanje – FOSSEPS 2

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				2 500 000	1 250 000			2 500 000	625 000

Napomene:

Trenutačnim pilot-projektom FOSSEPS o besplatnom softveru otvorenog koda (FOSS) u europskim javnim službama ne samo da je znatno unaprjeđena ideja suradnje na razini Europe u području otvorenog koda, već je to učinjeno trima konkretnim djelovanjima, i. izradom prvog europskog kataloga rješenja otvorenog koda za javne uprave, ii. utvrđivanjem ključnog softvera kojim se koriste europske javne službe i iii. uspostavom europske korisničke skupine javnih službi za otvoreni kod.

Naš kapacitet na razini Europe za stratešku upotrebu i operativno uvođenje FOSS-a temelj je strategija za postizanje digitalne suverenosti, veću konkurentnost digitalnih tržišta, inovacije i kibernetičku sigurnost. Početni pilot-projekt bio je vrlo uspješan. Posao još nije završen i postoji daljnji interes za svaki od triju stupova projekta. Tri djelovanja navedena u nastavku temelje se na prethodnim postignućima i predlažu ključne mjere koje bi se poduzele u sklopu pripremnog djelovanja na središnjoj razini te bi se istodobno zadovoljila potražnja europskih javnih službi.

i. Europski katalog aplikacija

Već dokazane koristi u vidu ušteda vremena i troškova zbog ponovne uporabe aplikacija otvorenog koda navedenih u nacionalnim katalogima upućuju na goleme uštede zahvaljujući potpuno funkcionalnom europskom katalogu rješenja otvorenog koda. U sklopu pripremnog djelovanja morat će se znatno proširiti minimalni održivi proizvod početnog kataloga aplikacija koji je stvoren pilot-projektom kako bi se omogućilo unošenje veće količine podataka država članica, uz istovremeno odražavanje u njihovim nacionalnim katalogima (pristup objedinjenog prikupljanja podataka). Naime, mnoge države članice još nemaju kataloge softverskih rješenja otvorenog koda, a one koje ih imaju, imaju tehničke poteškoće u objedinjavanju svojeg rada. Potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se uzeli u obzir različiti podatkovni standardi kojima se koriste države članice te kako bi se državama članicama pomoglo u stvaranju zrelijih unosa za njihove nacionalne kataloge, a time i za europski katalog aplikacija. Ovim pripremnim djelovanjem nastojat će se dobiti informacije o rješenjima otvorenog koda od najmanje 14 država članica (50 %) putem rada na standardima, ispitivanja, bolje komunikacije i pokazivanja golemih ušteda koje se mogu ostvariti. Potrebno je uskladiti sadržaj podataka za svaku navedenu aplikaciju kako bi korisnici pri pretraživanju dobili smislene rezultate i kako bi se osigurao koristan usporedni sadržaj. Osim toga, početni minimalni održivi proizvod pilot-projekta iziskuje i kontinuirana sredstva za održavanje radi prilagodbe razvoju europskog kataloga aplikacija. Osim poboljšanja kataloga proizašlog iz pilot-projekta, dio sredstava moramo dodijeliti za poboljšanje nacionalnih kataloga i njihove usklađenosti s europskim katalogom.

ii. Inventar kritičnih softvera:

Uz to što je zaradio pohvale zbog hvatanja u koštac s tim neizbježnim velikim problemom (npr. nedavni problem s programom Log4J), pilot-projekt pokazao je golem nedostatak osviještenosti o kritičnom softveru u europskim javnim službama. Pilot-projekt podigao je razinu osviještenosti, ali osviještenost nije dovoljna jer europskim javnim službama nedostaju alati za utvrđivanje kritičnog

softvera. Stoga je jasno da europske javne službe ne mogu same riješiti taj problem. U najmanju ruku potrebni su im alati za izradu popisa softverskog materijala (SBOM) za svaki softver koji upotrebljavaju. To je još jedan od razloga zašto bi institucije EU-a i europske javne službe trebale objediniti svoje resurse za projekt kojim bi se nastavilo s utvrđivanjem i popravljanjem kritičnih softvera. Za to je potrebna suradnja s drugim dionicima iz industrije kako bi se ta nastojanja održala. Područje primjene inventara trebalo bi proširiti kako bi odgovaralo povećanoj upotrebi besplatnog softvera otvorenog koda u javnim upravama, kao i za dobavljače koji pružaju softverska rješenja javnom sektoru. U okviru izrade inventara tim FOSSEPS-a trebao bi razviti strategiju održavanja utvrđenog softvera na razini EU-a u suradnji s akterima besplatnog softvera otvorenog koda koji ga trenutačno održavaju. Ta strategija ublažavanja i njezino financiranje razradit će se u suradnji s državama članicama. Cilj ovog djelovanja u konačnici je da države članice zajednički i samostalno povećaju svoje kapacitete za utvrđivanje kritičnog softvera i ublažavanje svih potencijalnih rizika u području kibernetičke sigurnosti. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti utvrđivanju mehanizma za održivost rješenja za kritični softver. Time će se ojačati i proširiti trenutačne aktivnosti centara za stručno znanje u području otvorenog koda u javnim službama država članica i Komisije s pomoću sredstava iz pripremnog djelovanja.

iii. Europska suradnja u području otvorenog koda

Pripremno djelovanje temeljit će se na nedavno započetom radu u sklopu pilot-projekta kako bi se europske javne službe potaknule na stvaranje mreže otvorenog koda ili korisničke skupine otvorenog koda. Pripremno djelovanje aktivno će uključivati europske javne službe diljem država članica kako bi se ojačalo stručno znanje u toj mreži, čime će joj se omogućiti širenje i uključivanje novih članova. Jedan od mogućih praktičnih ishoda tog povećanog kapaciteta, koji će se pripremiti u okviru pripremnog djelovanja, jest pronaći načine na koje bi centri stručnosti u području otvorenog koda u sklopu javnih službi u državama članicama mogli udružiti svoje resurse kako bi zajednički poboljšali održivost i upravljanje ključnim komponentama otvorenog koda. Tom će se inicijativom europskim javnim službama omogućiti da upravljaju vlastitim stvarima u području otvorenog koda i zajednički pronađu rješenja, čime će postati digitalno suverene u tom području, a istodobno će se promicati europski ekosustav otvorenog koda malih aktera otvorenog koda.

iv. Kibernetička sigurnost i održivost otvorenog koda

Potrebno je provesti analizu sigurnosti i održivosti uobičajeno korištenih softvera otvorenog koda u europskim javnim službama. U okviru pripremnog djelovanja provest će niz nagrađivanja pronalaska pogrešaka i hackatona kako bi se utvrdili i ispravili kritični problemi i pridonijelo većoj održivosti kritičnog softvera poboljšanjem/jačanjem osnovnog softvera. Takve će aktivnosti pomoći i u promicanju upotrebe otvorenog koda u EU-u.

v. Definiranje strategija za promicanje ponovne uporabe softvera koje su razvile javne službe ili koji su razvijeni za njih:

Konkretno, ovim će se djelovanjem promicati ponovna uporaba softvera s pomoću niza poticaja (nagrada) putem natječaja kako bi se, osim financijskih nagrada, pružila i praktična potpora (npr. savjetovanje, razvoj, potpora testiranju) i pomoglo tim javnim službama u rješavanju softverskih pitanja zbog kojih njihova rješenja ne mogu upotrebljavati druge javne uprave u drugim državama članicama (npr. internacionalizacija i lokalizacija, integracija i prilagodba itd.).

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br.

283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PA 01 24 02 — Pripremno djelovanje – Provedba ciljeva održivog razvoja u regijama EU-a – od praćenja do djelovanja

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				1 800 000	900 000			1 800 000	450 000

Napomene:

Iako je ostvaren određeni napredak u postizanju ciljeva održivog razvoja, i dalje postoje mnogi izazovi u pogledu njihova učinkovitog praćenja i provedbe u Europi, s obzirom na to da su razlike vidljive i među državama članicama i među regijama EU-a.

To je posebno važno ako se uzme u obzir potreba za lokalizacijom ciljeva održivog razvoja na različitim podnacionalnim razinama kako bi se osiguralo da se u njihovoj provedbi uzmu u obzir lokalni izazovi i ciljevi.

Jedan od ključnih izazova u praćenju i provedbi ciljeva održivog razvoja jest osmišljavanje i razvoj integriranih i usklađenih politika kojima se uzima u obzir međusobna povezanost ciljeva održivog razvoja i njihovih ciljnih vrijednosti. Drugi izazovi uključuju neodgovarajuće financiranje, nedostatne podatke i mehanizme praćenja te različite institucionalne kapacitete u europskim regijama.

Predloženim pripremnim djelovanjem nastoji se pridonijeti donošenju politika na razini EU-a te na nacionalnoj i regionalnoj razini s konkretnim preporukama o aspektima povezanim s praćenjem i provedbom ciljeva održivog razvoja na regionalnoj razini, nadovezujući se na ishod pilot-projekta za praćenje ciljeva održivog razvoja u regijama EU-a – popunjavanje podataka koji nedostaju (PP 2022.), uključujući zajednički razvijeni skup pokazatelja i podataka.

Predloženim pripremnim djelovanjem nastoji se uspostaviti mehanizam za redovito regionalno praćenje napretka u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja. Mehanizam će raditi na prikupljanju podataka, analizi i tumačenju pokazatelja izrađenih na regionalnoj razini (NUTS2).

Djelovanje će se provoditi tijekom dvije godine.

Predloženi koraci koje treba poduzeti za provedbu pripremnog djelovanja su sljedeći:

— Proširenje skupa regionalnih pokazatelja pilot-projekta Praćenje ciljeva održivog razvoja u regijama EU-a – popunjavanje podataka koji nedostaju (PP 2022.) za rješavanje svih ciljeva održivog razvoja (s 55 na 169)

— Potvrđivanje skupa regionalnih pokazatelja s pomoću opsežnog istraživanja usmjerenog na europske regije

— Uspostavljanje i širenje skupa europskih regionalnih pokazatelja za praćenje ciljeva održivog razvoja s najnovijim podacima

— Suradnja s nacionalnim statističkim sustavima na sustavnom prikupljanju i širenju regionalnih podataka o ciljevima održivog razvoja

— Zaključivanje udruženja u obliku komplementarnih i kompromisnih međusobnih veza za mjere politike koje se odnose na ciljeve održivog razvoja na podnacionalnoj razini

— Ispitivanje komplementarnosti niza postojećih europskih politika (zeleni plan, europska kohezijska politika, zajednička poljoprivredna politika) u odnosu na postizanje određenih ciljeva održivog razvoja na regionalnoj razini

— Izrada preporuka o politikama za Europsku komisiju o načinu na koji europske regije prate ciljeve održivog razvoja i o tome što međupovezanosti ciljeva održivog razvoja znače za mjere oblikovanja politika

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PA 01 24 03 — Pripremno djelovanje – Partnerstva za regionalne inovacije

Nacrt proračuna 2024		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				1 000 000	500 000			1 000 000	250 000

Napomene:

1. Partnerstva za regionalne inovacije: relevantnost politike i sljedeći koraci

Inovacije su ključan čimbenik za postizanje ciljeva politike Unije, posebno zelene tranzicije i digitalne transformacije te za postizanje otvorene strateške autonomije i ciljeva održivog razvoja. Inovacije su ključne i za poticanje konkurentnosti Europe i izgradnju otpornosti u strateškim područjima te smanjenje ovisnosti i ranjivosti koje su nedavne krize izazvale.

Duboke transformacije sustava proizvodnje i potrošnje dovele su do prelaska na novi sustav zelene energije u kojem digitalne tehnologije imaju dominantnu ulogu, a izazovi poput krize uzrokovane bolešću COVID-19 i posljedice ruske agresije na Ukrajinu zahtijevaju ambiciozna ulaganja u inovacije. Međutim, malo je vjerojatno da bi se istinski transformativni rezultati postigli povećanjem financiranja u uobičajenom scenariju.

Nove inovacijske politike moraju se baviti dvama važnim preduvjetima: smislenim sudjelovanjem lokalnih i regionalnih dionika, uključujući građane, poduzeća, institucije znanja i lokalne vlasti; i transformativnim inovacijama na razini sustava koje, među ostalim, utječu na i nadahnjuju industrijske i klimatske politike te politike zapošljavanja i socijalne politike. Također moraju uzeti u obzir nedavni rad Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) na oblikovanju regionalne gospodarske diversifikacije postignut uvođenjem novih tehnologija u kojima se zaključuje da povezana diversifikacija ima veći potencijal za rubnije i slabije razvijene regije nego za razvijenije regije koje bi umjesto toga trebale slijediti avangardnije načine inovacija.

Europska komisija i Europski odbor regija pokrenuli su 2022. Partnerstva za regionalne inovacije (PRI). Pristup Partnerstva za regionalne inovacije podržan je novim europskim programom za inovacije koji je Komisija donijela u srpnju 2022.

Partnerstva za regionalne inovacije odgovor su na hitan poziv iz europskog zelenog plana da se odgovori na dosad nezabilježene probleme koje predstavljaju klimatske promjene, na hitnu potrebu za postizanjem otvorene strateške autonomije i osiguravanjem napretka Europe u zelenom i digitalnom gospodarstvu budućnosti, uz istodobno jačanje socijalne i teritorijalne kohezije u doba kada svijet pogađaju višestruke krize.

U okviru JRC-a razvijena su partnerstva za regionalne inovacije koja se temelje na pozitivnim iskustvima te sadrže strategije pametne specijalizacije i nastoje riješiti problem rascjepkanosti instrumenata i politika financiranja na državnim područjima te neusklađenosti između

regionalnih/nacionalnih inicijativa i inicijativa EU-a, uz istodobno istraživanje novih pristupa osmišljenih kako bi se udružili naponi vlade i dionika, razvila partnerstva i povećao učinak.

Izrađen je i ponuđen prvi priručnik Partnerstva za regionalne inovacije za područja koja sudjeluju u pilot-projektu s ciljem usmjeravanja provedbe pilot-aktivnosti.

Jednogodišnja pilot-aktivnost inicijative partnerstva za regionalni razvoj započela je 17. svibnja 2022. i obuhvaća 74 područja i ima dva glavna cilja. Prvi je temeljito ispitati i dodatno razviti priručnik, a time i cijeli koncept inicijative Partnerstva za regionalni razvoj. Drugi ključni cilj jest započeti s pružanjem veće vidljivosti i zajedničkog razvoja pilot-područja kako bi se povezala i pokrenula međuregionalna suradnja o temama za potporu budućim regionalnim inovacijskim dolinama u okviru Novog inovacijskog programa za Europu, zajedničkom lokalnom oblikovanju misija EU-a, međuregionalnoj suradnji u novim održivim lancima vrijednosti, suradničkom razvoju vještina ili drugim područjima koja su najvažnija za ta područja.

2. Pripremno djelovanje — Partnerstvo za regionalne inovacije: ciljevi, opseg i aktivnosti

Na temelju prethodno navedenog, pripremnim djelovanjem učinilo bi se sljedeće:

— pokrenulo eksperimentiranje s partnerstvima za regionalne inovacije na većem broju područja od onog uključenog u početne aktivnosti,

— testirala partnerstva za regionalne inovacije kao poveznice između lokalnih strategija pametne specijalizacije i uvođenja misije EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama u regijama i zajednicama,

— podupiralo sudjelovanje tih područja u novim lancima vrijednosti EU-a povezanim s uvođenjem usporedne zelene i digitalne tranzicije,

— ispitivala dugoročna održivost tih partnerstva,

— poticalo njegovo političko usmjerenje,

— podupiralo uvođenje i provedba koncepta Partnerstva za regionalne inovacije kao potpora industrijskoj, kohezijskoj, istraživačkoj i inovacijskoj politici EU-a,

— prema potrebi povezivala partnerstva za regionalne inovacije s pristupom novog europskog Bauhauasa,

— svladale poteškoće i potrebe manjih/manje inovativnih zajednica i područja kako bi se ublažili rizici od povećanja inovacijskog jaza u EU-u,

— uspostavila zajednica stručnjaka za partnerstva za regionalne inovacije.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PA 01 24 04 — Pripremno djelovanje – Forum za start-up sela i ruralne inovacijske doline

Nacrt proračuna 2024		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				1 800 000	900 000			1 800 000	450 000

Napomene:

— Analiza studija slučaja za start-up sela;

— Izrada završnog izvješća s preporukama o politikama koje će se pokrenuti u okviru javnog događanja.

Ne postoji pravna osnova za detaljno prikupljanje indikatora i pokazatelja koji se odnose na uvođenje inovacija, a posebno inovativno poduzetništvo u ruralnim područjima. Nisu dostupni odgovarajući podaci ni statistike, a rijetki su primjeri start-up poduzeća koja su se pojavila i uspješno rasla u ruralnim područjima. Stoga je potrebno poboljšati i proširiti bazu znanja kako bi se poduprlo političko djelovanje uz znanstvenu potporu.

Nadalje, u trenutačnom širokom okviru programa politika EU-a usmjerenih na ruralna područja ne postoje posebne mjere za usklađivanje inovacija, start-up poduzeća i poduzetništva. U različitim politikama koje se odnose na ruralna područja (politike ruralnog razvoja, regionalna politika, politika istraživanja i inovacija) provodi se niz relevantnih mjera, ali nedostaje sinteza te stoga postoji potreba za povezivanjem točaka i izvlačenjem relevantnih preporuka kako bi se taj nedostatak popunio u budućim mjerama.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Članak PA 02 24 — 2024.

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				12 000 000	6 000 000			12 000 000	3 000 000

Napomene:

Pravna osnova:

Referentni akti:

Stavka PA 02 24 01 — Pripremno djelovanje – Ekološko označivanje u zrakoplovstvu II.

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				3 000 000	1 500 000			3 000 000	750 000

Napomene:

Glavna uprava za mobilnost i promet Europske komisije zadužena je za provedbu pilot-projekta Europskog parlamenta „Ekološko označivanje u zrakoplovstvu”. Ovaj pilot-projekt postao je dio Komisijine „Strategije za održivu i pametnu mobilnost” (COM/2020/789) predstavljene u prosincu 2020. u okviru vodeće inicijative br. 5 „Određivanje cijene ugljika i bolji poticaji za korisnike”. Rezultati pilot-projekta Europskog parlamenta demonstrator su oznake dovršen u četvrtom tromjesečju 2022., popraćen izvješćem o dokazu o konceptu koje treba dostaviti u prvom tromjesečju 2023. Rad obavljen u okviru pilot-projekta jasno je pokazao tehničku i operativnu izvedivost sustava označivanja u zrakoplovstvu.

Glavni je cilj sustava eko-oznaka u zrakoplovstvu smanjiti ekološki otisak zrakoplovstva omogućavanjem održivijih izbora potrošačima na temelju pouzdanih, usklađenih i pristupačnih informacija. Razmatra se holistički pristup razmatranjem glavnih sastavnica zrakoplovnog sustava, kao što su performanse leta, uključujući dodatne informacije o zrakoplovnoj tehnologiji, čime se zrakoplovna industrija potiče da smanji svoj utjecaj na okoliš razmatranjem obaju lako dostupnih rješenja kao i budućih tehnologija.

U okviru pilot-projekta razvijene su metodologije i relevantni okviri za digitalnu distribuciju kojima se utvrđuju tehnički kriteriji za procjenu operacija zračnih prijevoznika i zrakoplovnu tehnologiju koja je u upotrebi, u skladu s primjenjivim politikama, inicijativama i metodologijama koje je osmislila Europska komisija. Projektom upravlja Komisijina međusektorska skupina pod vodstvom Glavne uprave za mobilnost i promet uz sudjelovanje relevantnih glavnih uprava ENV, CLIMA, DEFIS, ENER, GROW, JUST i JRC.

Osim toga, projekt obuhvaća široko sudjelovanje dionika s ključnim akterima iz zrakoplovne industrije (25+ zračni prijevoznici, proizvođači motora i zrakoplova, zračne luke) i sektora putovanja (Amadeus, Google, Skyscanner, Travalyst), država članica te nevladinih organizacija (UECNA, BEUC, T+E).

Na temelju pozitivnih rezultata projekta ostvarenih u okviru pilot-projekta daljnje pripremno djelovanje omogućilo bi daljnji razvoj projekta na izravnu korist europskih građana pružanjem potencijalne pravne osnove. U tom se pogledu očekuje daljnji rad na istraživanju uključivanja učinaka zrakoplovstva na klimu koji nisu povezani s CO₂ u metodu procjene oznaka, rad na procjeni životnog ciklusa koji će omogućiti usporedbu načina prijevoza, kao i znanstveni rad potreban za usklađivanje metodoloških razlika. S obzirom na to da je cilj oznake pružiti cjelovitu procjenu utjecaja zrakoplovstva na okoliš, trebalo bi provesti temeljitu procjenu u pogledu razvoja dodatnih slučajeva upotrebe koji obuhvaćaju metode transparentnosti u pogledu okoliša za pružatelje usluga u zračnoj plovidbi (ANSP), zračne prijevoznike i proizvođače zrakoplova.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PA 02 24 02 — Pripremno djelovanje – Uspostava sustava certifikata kojima se može trgovati održivim zrakoplovnim gorivima (SAF)

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				3 000 000	1 500 000			3 000 000	750 000

Napomene:

Pripremnim djelovanjem nastoji se uspostaviti sustav certifikata kojima se može trgovati za zrakoplovni sektor u EU-u kako bi se olakšala troškovno učinkovita distribucija i šira uporaba održivih zrakoplovnih goriva (SAF-ovi) na tržištu Unije odvajanjem kupnje SAF-ova od njihove fizičke isporuke i uporabe. Stvaranjem transparentnih signala ponude/potražnje u okviru sustava certifikata kojima se može trgovati za različite vrste SAF-ova, kako je utvrđeno Uredbom Refuel Aviationu, potaknulo bi se tržište proizvodnje SAF-ova na troškovno učinkovit način, uz najveće moguće koristi za okoliš, uz istodobno očuvanje konkurentnosti europskog zrakoplovnog sektora i

jednakih uvjeta za opskrbljivače gorivom i operatore zrakoplova. Predmetna mjera mora biti usmjerena na razvoj sustava u kojem se kombiniraju koristi za okoliš i gospodarske potrebe.

Predloženo djelovanje izvršava se u sljedećim fazama:

1. Analiza postojećeg zakonodavnog okvira, uključujući relevantne odredbe Direktive 2009/28/EZ (Direktiva o obnovljivoj energiji), Direktive 2003/87/EZ (ETS EU-a), Uredbe Refuel Aviation, kao i svakog drugog relevantnog zakonodavstva. Ta analiza trebala bi biti osnova za dobro funkcioniranje sustava certifikata kojima se može trgovati na razini EU-a kojim se:

– jamči usklađenost s Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora i inicijativom Refuel Aviation te olakšava podnošenje zahtjeva u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama zbog pravilnog optjecaja certifikata izdanih uključenim stranama na temelju dokaza održivosti iz Direktive o energiji iz obnovljivih izvora;

– prati određeni vremenski okvir u skladu s obvezama u okviru inicijative Refuel Aviation, ciklusa usklađenosti opskrbljivača gorivom s Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora i ciklusa usklađivanja s ETS-om EU-a za operatore zrakoplova.

2. Osmišljanje IT arhitekture sustava certifikata kojima se može trgovati, uzimajući u obzir postojeću bazu podataka Unije u skladu s Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora. U osmišljanju sustava trebala bi se predložiti djelotvorna rješenja za sprečavanje nepravilnosti i prijevara te za uklanjanje mogućeg rizika od dvostrukog računanja.

3. Provedba razvijenog sustava certifikata kojima se može trgovati u odabranim zračnim lukama EU-a na temelju zračnog prometa, potencijalne ponude i potražnje SAF-ova te uzimajući u obzir geografsku ravnotežu u EU-u, po mogućnosti uključujući, ali ne ograničavajući se na M; međunarodnu zračnu luku Frankfurt am Main, Međunarodnu zračnu luku Charles de Gaulle, Međunarodnu zračnu luku Henri Coandă, Zračnu luku Humberto Delgado, Međunarodnu zračnu luku Cristiano Ronaldo, Međunarodnu zračnu luku Leonardo da Vinci, Zračnu luku Chopin u Varšavi, Zračnu luku Palma de Mallorca i Zračnu luku Stockholm Arlanda. Takva probna provedba trebala bi na najbolji način stupiti na snagu u skladu s prvim ciljem utvrđenim u prijedlogu uredbe Refuel Aviation.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PA 02 24 03 — Pripremno djelovanje – Priprema regulatornog okvira EU-a za operacije u gornjem zračnom prostoru

Nacrt proračuna 2024		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				2 000 000	1 000 000			2 000 000	500 000

Napomene:

Kao što je vidljivo iz nedavnog prelijetanja kineskog balona u zračnom prostoru SAD-a i Kanade, operacije u gornjem zračnom prostoru, tj. iznad 20 km, već se odvijaju i generiraju ključne izazove. Europska komisija izradila je „Plan za operacije u gornjem zračnom prostoru” u kojem se razmatraju regulatorna pitanja u vezi s razvojem tih operacija u Europskoj uniji i preporučuje niz daljnjih mjera. Cilj je tih mjera bolje razumijevanje tih budućih operacija u gornjem zračnom

prostoru i povezanih izazova kako bi se pripremio primjeren regulatorni okvir EU-a, a one se sastoje od:

- studija i istraživanja
- procjena sigurnosti, okoliša i kibersigurnosti
- razvoja koncepta „regulatornog izoliranog okruženja” kako bi se ubrzala ispitivanja i demonstracije industrije.

Opći cilj Glavne uprave za mobilnost i promet (DG MOVE) Europske komisije u tom području bio bi omogućiti sigurnu, zaštićenu, učinkovitu i održivu provedbu operacija u gornjem zračnom prostoru u Europi te doprinijeti izgradnji globalnog pristupa putem ICAO-a uspostavljanjem snažnog europskog položaja.

Pripremno djelovanje omogućilo bi stjecanje boljeg znanja o tim budućim operacijama i njihovu okruženju, pripremu za buduće regulatorne inicijative i izgradnju korisnog ekosustava kojim se podupire industrijski razvoj. Zahvaljujući svojem priznatom iskustvu i izvrsnosti u području zrakoplovstva i svemira, Europa bi mogla imati vodeću ulogu u toj budućoj industriji. Također će biti važno osigurati da se sigurnosni i obrambeni aspekti na odgovarajući način uzmu u obzir radi zaštite suvereniteta u europskom zračnom prostoru.

Glavni ciljevi pripremnog djelovanja bili bi podupiranje sljedećih smjerova djelovanja DG MOVE-a Europske komisije:

- pokretanje znanstvenih studija o uvjetima na velikoj visini koji utječu na letove i osobe u zrakoplovu (vremenski uvjeti, medicinski zahtjevi, spektar, nadzor, komunikacije, pogon itd.)
- podupiranje industrijskog razvoja, primjerice putem posebnih uvjeta certificiranja i regulatornih izoliranih okruženja
- provođenje pravnih i regulatornih procjena (uključujući procjene utjecaja na sigurnost i okoliš), kao i analize nedostataka
- iskorištavanje sinergija s drugim politikama EU-a (svemirska, obrambena, sigurnosna, povezivost itd.)
- osiguravanje regionalne i globalne interoperabilnosti, uglavnom putem ICAO-a
- izgradnja europskog znanja i iskustva te podizanje razine osviještenosti.

Predloženo je da pripremno djelovanje traje dvije godine, tj. 2024. i 2025. Rezultati predloženih mjera te prvih ispitivanja i demonstracija u Europi poduprijet će razvoj regulatornog okvira od 2026. Iznos od 2 milijuna EUR potreban je kako bi se obuhvatio širok raspon prethodno predloženih mjera.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PA 02 24 04 — Pripremno djelovanje – Centar za održivu inovativnu zračnu mobilnost (IAM) II.

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				2 000 000	1 000 000			2 000 000	500 000

Napomene:

Glavna uprava za mobilnost i promet (DG MOVE) Europske komisije zadužena je za provedbu pilot-projekta Europskog parlamenta PP 02 22 02 Sveobuhvatni priručnik za izgradnju lokalnog ekosustava mobilnosti u gradskom zračnom prostoru (UAM) u Europi: Centar za inovativnu zračnu mobilnost (IAM).

Taj pilot-projekt dio je Komisijine strategije za dronove 2.0 (COM 2022 652) koja je 29. studenoga 2022. predstavljena kao vodeća mjera 7. Provedba je započela istog mjeseca kako bi se do kraja 2023. osigurala prva verzija platforme radi testiranja.

Opći je cilj omogućiti sigurnu, zaštićenu, učinkovitu i održivu provedbu IAM-a u Europi, kako je predviđeno u strategiji za dronove 2.0, pružanjem interaktivne internetske platforme za ekosustave IAM-a („Centar IAM”).

Konkretno, trenutačno je riječ o pilot-projektu kojim se:

- ispituju potrebe korisnika iz ekosustava IAM-a
- utvrđuju funkcionalni i tehnički zahtjevi
- utvrđuju strukture podataka
- utvrđuje početni sadržaj sustava u pogledu sigurnosti, privatnosti, buke i održivosti.

Projektom upravlja DG MOVE. Osim toga, projekt uključuje sveobuhvatno upravljanje dionicima („radna skupina za Centar IAM”) s ključnim akterima iz ekosustava IAM-a (operateri, proizvođači, zračne luke, operatori usluga posebnih pristaništa (vertiporta), nacionalna zrakoplovna tijela i općine).

Na temelju pozitivnih rezultata projekta i početnih povratnih informacija radne skupine dionika, daljnje pripremno djelovanje omogućilo bi daljnji razvoj projekta na izravnu korist europskih građana i industrije IAM-a u nastajanju. Europa ima vodeću ulogu u toj budućoj industriji. Centar IAM može pomoći u održavanju tog vodstva omogućavanjem neometane provedbe na svim razinama ekosustava.

Glavni ciljevi pripremnog djelovanja bili bi sljedeći:

- širenje dostupnosti i funkcionalnosti sustava na dodatne općine i druge namjene
- povećanje sinergija između EASA-e i nacionalnih zrakoplovnih tijela
- povećanje sinergija s drugim inicijativama EU-a, npr. CIVITAS-om (City-Vitality-Sustainability (Grad-vitalnost-održivost), tj. programom Europske komisije za gradsku mobilnost i promet u EU-u i izvan njega), projektima SESAR-a
- utvrđivanje pravne osnove Centra IAM kao sredstva za suradnju u ekosustavu, čime se olakšava usklađenost s propisima o dronovima/eVTOL-u te pitanja sigurnosti, okoliša, kibersigurnosti i buke.

Predloženo je da pripremno djelovanje traje tri godine kako bi se iskoristili događaji visoke vidljivosti (npr. Zimske olimpijske igre u Milanu 2026.) i kako bi se saznanja integrirala u sustav. Količina od 2 milijuna EUR potrebna je za integriranje širokog raspona smjernica i informacija te za daljnji razvoj digitalne jezgre.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PA 02 24 05 — Pripremno djelovanje – Europska zelena digitalna koalicija prelazi na djelovanje

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				2 000 000	1 000 000			2 000 000	500 000

Napomene:

Europska zelena digitalna koalicija prelazi na djelovanje

Usporedna zelena i digitalna tranzicija utvrđena je kao prioritetno područje politike za postizanje ciljeva zelenog plana EU-a i digitalne strategije EU-a, kako je navedeno u Komunikaciji „Izgradnja digitalne budućnosti Europe”, Deklaraciji o digitalnim pravima i načelima te programu politike za digitalno desetljeće.

Potencijal digitalnih rješenja jest smanjiti globalne emisije stakleničkih plinova za 20 %, pod uvjetom da su pravilno osmišljene, da se pravilno upotrebljavaju te da se njima upravlja na odgovarajući način. Koraci potrebni za ostvarivanje tog potencijala uključuju:

i. pokazatelje za kvantificiranje neto učinka digitalizacije i smjernice za maksimalno povećanje digitalnih mogućnosti, odnosno znanstveno utemeljene pokazatelje za mjerenje utjecaja digitalizacije na okoliš. Takvi su pokazatelji ključni za daljnji razvoj smjernica za dosljedan razvoj i provedbu „zelenih digitalnih rješenja” i upravljanje njima, a kojima se maksimalno povećavaju koristi za održivost i smanjuju negativni (povratni) učinci.

ii. usvajanje i upotrebu tih pokazatelja i smjernica u svim sektorima našega gospodarstva. Glavni sektori našega gospodarstva u nastojanjima da se digitaliziraju podupirat će se prilagođenim smjernicama za njihov sektor o tome kako uvesti zelena digitalna rješenja. Pokazatelji će se upotrebljavati za kvantificiranje koristi (npr. izbjegnute emisije) kako bi se tim sektorima mogla pružiti potpora u planiranim putanjama nulte neto stope emisija i kako bi se u skladu s time moglo izvijestiti o napretku. Namjenski programi na razini EU-a, kao što je program politike za digitalno desetljeće, također će pomoći u širokom uvođenju održivih digitalnih rješenja i infrastruktura u državama članicama EU-a te poduprijeti te napore odgovarajućim usavršavanjem radne snage.

iii. na temelju opsežnih dokaza o takvim koristima, kako bi se pružila potpora financijskom sektoru i javnim naručiteljima, potrebno je razviti jasne i dosljedne ključne pokazatelje uspješnosti i parametre za održivo financiranje takvih zelenih digitalnih rješenja te kriterije za zelenu javnu nabavu. Glavni programi i inicijative EU-a, kao što su NextGenerationEU i program politike za digitalno desetljeće, također će imati koristi od tih pokazatelja.

Kako bi odgovorio na prvu točku i., Europski parlament preuzeo je inicijativu 2021., nakon zaključaka Vijeća iz prosinca 2020. o digitalizaciji za dobrobit okoliša, kako bi zatražio pilot-projekt EP-a. Europska komisija prihvatila je taj prijedlog i pokrenula dvogodišnji pilot-projekt EP-a Europska zelena digitalna koalicija koji je započeo sredinom prosinca 2021. Cilj je tog pilot-projekta pružiti potporu članovima zelene digitalne koalicije, koju je povjerenik Breton pokrenuo u ožujku 2021. Konkretnije, ciljevi su razvoj znanstveno utemeljenih metodologija procjene (pokazatelji, ključni pokazatelji uspješnosti) za kvantifikaciju neto učinka digitalnih rješenja na

okoliš i izrada smjernica za dionike u glavnim gospodarskim sektorima za dosljednu primjenu tih metoda. Očekuje se da će se metodologija koja će se temeljiti na međunarodnim i europskim normama te smjernice razviti do kraja 2023. odnosno početkom 2024. Članstvo u Europskoj zelenoj digitalnoj koaliciji sastoji se od 37 velikih poduzeća u području IKT-a, 45 MSP-ova i brojnih partnera koji pružaju potporu.

Pripremnim djelovanjem EP-a – Europska zelena digitalna koalicija prelazi na djelovanje velikih razmjera (pripremmo djelovanje Europske zelene digitalne koalicije), koje se ovdje traži, tematiziraju se točke ii. i iii. proširenjem europske zelene digitalne koalicije kako bi se obuhvatili sektorski akteri iz energetike, prometa, građevinarstva, poljoprivrede i drugih velikih sektora koji će primjenjivati digitalna rješenja sa smjernicama izrađenima u okviru Europske zelene digitalne koalicije i pratiti prednosti standardiziranih metoda koje je razvila Europska zelena digitalna koalicija.

Konkretno, ovim će se pripremnim djelovanjem:

1. Suradivati s najmanje 30 glavnih sektorskih aktera, kao što su glavni gospodarski akteri u EU-u u prethodno navedenim sektorima, kako bi se uz potporu posebnih sektorskih smjernica uvela dokazana digitalna rješenja i dosljedno pratio neto učinak takve digitalizacije na okoliš. Kao cilj pripremnog djelovanja Europske zelene digitalne koalicije odredit će se postizanje smanjenja CO₂ od najmanje jedne gigatone (digitalno omogućeno), po mogućnosti do kraja pripremnog djelovanja Europske zelene digitalne koalicije.
2. Suradivati barem s financijskim institucijama i na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj/lokalnoj razini kako bi se donijeli jednostavni ključni pokazatelji uspješnosti kojima će se omogućiti održivo financiranje digitalizacije koje ima pozitivan učinak na okoliš i klimu.
3. Nadalje, razviti jasne i jednostavne tehničke kriterije i metode provjere kao prijedlog za taksonomiju EU-a u trenutku revizije delegiranog akta o ublažavanju klimatskih promjena te poduprijeti razvoj kriterija zelene javne nabave na razini EU-a.
4. Suradivati sa sličnim i komplementarnim inicijativama kao što su "Digitalno sa svrhom" (engl. Digital with purpose) i CODES kako bi se osigurao budući nastavak, održivost i globalni učinak ove pilot-aktivnosti Europske zelene digitalne koalicije.
5. Suradivati s lokalnim zajednicama i tijelima kako bi i oni proveli pokazatelje i metodologiju na lokalnoj razini.

Ovo pripremmo djelovanje Europske zelene digitalne koalicije obuhvaćat će ne samo dionike IKT-a i vertikalne industrije, već i MSP-ove, oblikovatelje politika na lokalnoj i regionalnoj razini, strukovne organizacije i nevladine organizacije za zaštitu okoliša. Izgradit će se pouzdano okruženje za suradnju kako bi se procijenile i pratile obveze i njihova provedba, razmjenjivale dobre prakse i kako bi se moglo ostvariti proširenje na druge sektore i druge regije svijeta. Nadovezujući se na pilot-projekt, iz proračuna pripremnog djelovanja financirat će se tajništvo posvećeno provedbi pripremnog djelovanja. Bio bi idealan kontinuitet s trenutačnim Tajništvom, posebno ako se ugovor iz poziva na podnošenje ponuda može produljiti na razdoblje pripremnog djelovanja.

Događanja na visokoj razini organizirat će se u okviru pilot-aktivnosti Europske zelene digitalne koalicije pod pokroviteljstvom Europske komisije i Europskog parlamenta, u suradnji s lokalnim partnerima. Ona se mogu odvijati u različitim državama članicama, s naglaskom na ključnim područjima politika koja povezuju europski zeleni plan te nove digitalne i industrijske strategije EU-a. Događanja bi se trebala prenositi na internetu kako bi se osigurala široka pokrivenost javnosti i dostupnost što većem broju europskih građana. Ishodi događanja pridonijeli bi razvoju i evaluaciji politika na razini EU-a i šire.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Članak PA 03 24 — 2024.

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				5 500 000	2 750 000			5 500 000	1 375 000

Napomene:

Pravna osnova:

Referentni akti:

Stavka PA 03 24 01 — Pripremno djelovanje – Stvaranje europske prijestolnice maloprodaje (ECSR)

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				3 000 000	1 500 000			3 000 000	750 000

Napomene:

Ovim se pripremnim djelovanjem predlaže stvaranje europske prijestolnice maloprodaje (ECSR) na temelju modela europske prijestolnice pametnog turizma. Ideja je iznesena u predstavi upućenoj Europskom parlamentu, a Odbor za predstave jednoglasno ju je podržao.

Cilj je pripremnog djelovanja promicati vrijednost i uvažavanje maloprodaje te doprinijeti kolektivnoj svijesti o njezinoj gospodarskoj važnosti za lokalne zajednice, posebno u pogledu zapošljavanja, kao i o njezinoj ključnoj ulozi u društvenoj strukturi urbanih i ruralnih područja. Cilj mu je i istaknuti ulogu malih maloprodajnih trgovina u očuvanju europskog načina života i modela, oblika i suštine gradova i ruralnih zajednica EU-a te pokazati kako je maloprodaja važan dio europskog identiteta.

Cilj pripremnog djelovanja nije samo podići razinu osviještenosti, već i poduzeti mjere koje bi imale trajan učinak. Pripremno djelovanje bi maloprodaju trebalo potaknuti na digitalizaciju. Tom bi se mjerom maloprodajnim subjektima trebalo omogućiti da prihvate digitalne alate u vlastitom poslovanju, kao i u odnosima među poduzećima i u odnosima s klijentima. Pripremnim djelovanjem bi se trebala poduprijeti i zelena tranzicija maloprodaje. U svim tim aspektima stvaranje europske prijestolnice maloprodaje trebalo bi dopunjavati inicijativu Europske komisije #RevitaliseRetail. U većoj mjeri projekt europske prijestolnice maloprodaje bavi se sve većom potrebom za ubrzanjem zelene i digitalne tranzicije gospodarstva EU-a, povećanjem njegove otpornosti i podupiranjem njegove konkurentnosti.

Titula europske prijestolnice maloprodaje povremeno bi se dodjeljivala jednom ili više europskih gradova. Dodatno će se razraditi načini postupka odabira.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći

proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PA 03 24 02 — Pripremno djelovanje – Usklađena statistika o požarima kao alat za jačanje paneuropskih napora u području zaštite od požara

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				1 500 000	750 000			1 500 000	375 000

Napomene:

Smrtonosni slučajevi povezani s požarima čine oko 2 % smrtnih slučajeva u EU-u povezanih s nesretnim slučajem (Studija Komisije o Uredbi (EU) 305/2011/EU u pogledu toksičnosti dima koji potječe od građevinskih materijala tijekom požara). U studiji Komisije utvrđen je važan nedostatak podataka o zaštiti od požara i požarima u zgradama te nedostatak metodologije EU-a za prikupljanje podataka. Pravedan i siguran izgrađeni okoliš jedan je od temelja tranzicijskog puta za gradnju koji je Komisija predstavila u ožujku 2023., u kojem se priznaju nove vrste ili rizici od požara uzrokovani novim materijalima, proizvodima i tehnologijama koji se upotrebljavaju za zelenu i digitalnu tranziciju. Zaštita od požara također je važan čimbenik vala obnove te je od 2018. obuhvaćena Direktivom o energetske svojstvima zgrada (Direktiva (EU) 2018/844). Nedostatak podataka prepreka je uspješnim politikama, a prva velika prekretnica za rješavanje tog pitanja postignuta je pilot-projektom EU FireStat zaključenim 2022. Ovaj prijedlog pripremnog djelovanja nastavak je uspješnog pilot-projekta EU-a FireStat za provedbu usklađenog pristupa EU-a statistici o požarima.

Provedbom pilot-projekta EU FireStat (EU FireStat – ispravljanje nedostataka u podacima i otvaranje puta za paneuropske napore u području zaštite od požara – www.eufirestat-effectis.com) omogućeno je postizanje svih pretpostavljenih i snažno željenih ciljeva:

prikazivanje upotrijebljene terminologije i podataka koje su prikupile države članice EU-a u vezi s požarima,

predlaganje zajedničke terminologije i metode za prikupljanje potrebnih podataka u svakoj državi članici EU-a kako bi se dobili smisleni skupovi podataka (na temelju standardiziranih pojmova i definicija).

Izrađeni prijedlog usklađenog pristupa EU-a prikupljanju statističkih podataka o požarima podupiru svi vatrogasni stručnjaci u EU-u i relevantna tijela iz najmanje 19 država članica koji su izrazili interes za njegovu provedbu.

Cilj je pripremnog djelovanja pružiti potporu tim tijelima u ispitivanju praktične provedbe i pripremiti teren za potpuno uvođenje metode i učinkovito prikupljanje podataka na razini EU-a. Time će se omogućiti utvrđivanje najboljih mjera i politika za poboljšanje zaštite od požara građana EU-a u odnosu na različite politike EU-a i nacionalne politike (u državama članicama EU-a svake se godine još uvijek bilježi oko 5000 smrtnih slučajeva i mnoštvo ozljeda u požarima u zgradama).

Pripremno djelovanje omogućit će i potporu radu Platforme za razmjenu informacija o požarima kojom upravlja Europska komisija radi razmjene iskustava, znanja i najboljih praksi u poboljšanju sigurnosti izgrađenog okoliša diljem Europe te Mreže znanja EU-a u području civilne zaštite kojom upravlja Komisija radi razmjene znanja između svih država članica EU-a i trećih zemalja uključenih u Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu.

Pripremnim djelovanjem financirat će se tehnička potpora nizu država članica koje u fazi pilot-projekta provode metodologiju EU FireStat, analiza saznanja i mogućih poboljšanja metoda te razvoj alata za prikupljanje i konsolidaciju podataka. Zaključit će se preporukama za:

konačnu usklađenu metodologiju na razini EU-a

uvođenje metodologije u svim državama članicama EU-a

konsolidaciju podataka i upravljanje njima na razini EU-a.

Pripremnno djelovanje provodila bi Europska komisija uz moguću pomoć vanjskih izvođača, vladinih agencija iz država članica, istraživačkih ustanova i relevantnih dionika.

Pravna osnova:

Pripremnno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PA 03 24 03 — Pripremnno djelovanje – Unapređivanje i prekvalifikacija turističkog ekosustava I. Centra znanja o turizmu i podatkovnog prostora za turizam

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				1 000 000	500 000			1 000 000	250 000

Napomene:

U izvješću o uspostavi strategije EU-a za održivi turizam, koje je Europski parlament usvojio u ožujku 2021., zatraženo je uvođenje podatkovnog prostora za turizam EU-a, koji se spominje i u putevima tranzicije za turizam koje je izradila Komisija.

U skladu s pripremnim djelovanjem pod nazivom „Laboratorij za turizam sutrašnjice” (PA 032205) koje je Radna skupina za turizam 2021. podnijela za proračunski postupak za 2022., ovim se pripremnim djelovanjem nastoje poduprijeti organizacije za upravljanje odredištima, MSP-ovi i drugi dionici u turizmu da u potpunosti sudjeluju u pripremi podatkovnog prostora za turizam i centra znanja o turizmu olakšavanjem njihova pristupa stvaranjem višestrukih alata. Ovim se projektom uzima u obzir i Partnerstvo za vještine za turistički ekosustav.

Europski parlament smatra da je taj cilj prva faza za buduću provedbu Europske agencije za turizam.

Imajući to na umu, ovim se pripremnim djelovanjem namjerava sljedeće:

1. Izraditi smjernice za sudjelovanje i korištenje centra znanja o turizmu i podatkovnog prostora za turizam.

Pravna osnova:

Pripremnno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Poglavlje PA 04 — Svemir

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				10 000 000	5 000 000			10 000 000	2 500 000

Članak PA 04 24 — 2024.

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				10 000 000	5 000 000			10 000 000	2 500 000

Stavka PA 04 24 01 — Pripremno djelovanje – Revolucionarne inovacije za europska rješenja za lansiranje

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				5 000 000	2 500 000			5 000 000	1 250 000

Napomene:

Cilj je djelovanja poduprijeti brz razvoj revolucionarnih inovacija koje imaju potencijal za revoluciju budućnosti pristupa svemiru i poboljšanje konkurentnosti europske svemirske industrije. Pristup svemiru neizostavan je element svemirskog ekosustava, bez kojeg ne postoji svemirska politika EU-a kojom se podupiru mnogi politički prioriteti.

Pripremno djelovanje trebalo bi biti usmjereno na sljedeće ciljeve:

— Omogućiti razvoj revolucionarnih inovacija za europska rješenja za lansiranje, uz istodobno usvajanje inovativne metode provedbe, podupiranjem različitih razvojnih ciklusa tehnologije i pokazivanjem spremnosti na konkretnu upotrebu tih tehnologija na budućim lansirnim sustavima.

— Olakšati inicijativu industrije za predlaganje disruptivnih tehnologija. Industrija bi trebala predložiti inovativna rješenja za sljedeću generaciju jeftinijeg, održivijeg, bržeg i otpornijeg pristupa svemiru. To bi se trebalo postići usmjeravanjem na ambiciozne inovacije koje još nisu dostupne i koje nadilaze najnovija dostignuća u međunarodnim pripremama za pristup svemiru.

Pripremno djelovanje trebalo bi se provoditi progresivnim pristupom pozivima za nadmetanje, počevši s fazom provjere koncepta 2024.

U toj prvoj fazi Europska komisija trebala bi objaviti otvoreni poziv za utvrđivanje i dodjelu bespovratnih sredstava kako bi se provela studija za provjeru koncepta za svaku od pet najdisruptivnijih i najrevolucionarnih inovacija.

Kao nastavak, naknadno pripremno djelovanje moglo bi se razmotriti 2025. kako bi se odabrale tri najbolje inovacije utvrđene u prethodnoj fazi i dodijelila bespovratna sredstva za njihov tehnološki razvoj.

Trenutačno ne postoji namjenski program EU-a za pristup svemiru ili je u pripremi. Određene aktivnosti koje se odnose na pristup svemirsku i kojima se podupiru istraživanje i inovacije provode se u okviru europskog programa za istraživanje i inovacije Obzor. Međutim, tim se mjerama ne podupire cijeli ciklus razvoja tehnologije za pristup svemiru.

Stavljanje u konkurenciju nekoliko tehnologija imalo bi dodanu vrijednost jer bi pratilo razvoj i sazrijevanje najdisruptivnijih tehnologija tijekom cijelog razvojnog ciklusa do isporuke modela leta. To nije moguće u okviru postojećih programa Obzor Europa/Svemirskih programa. Time bi se u konačnici pripremio teren za mogući budući namjenski pristup svemirskom programu ili namjensku komponentu u okviru budućeg svemirskog programa EU-a, čime bi se pristup svemiru utvrdio kao ključni prioritet EU-a, od čega bi koristi imali i institucijski i komercijalni korisnici u EU-u.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PA 04 24 02 — Pripremno djelovanje – Inovativni korisnički terminali za europske sigurne satelitske komunikacijske usluge

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				5 000 000	2 500 000			5 000 000	1 250 000

Napomene:

Cilj je ove mjere omogućiti pravodobno prihvaćanje usluga sigurne povezivosti u svemiru koje pružaju IRIS² i GOVSATCOM, čime bi se popunio jaz u industrijskim kapacitetima EU-a za razvoj visokokvalitetnih, jeftinih i sigurnih satelitskih korisničkih terminala.

EU trenutačno provodi mjere za osiguravanje sigurne povezivosti vladama i građanima putem satelita u okviru programa Unije za sigurnu povezivost (IRIS²) i komponente GOVSATCOM Svemirskog programa. Te će se usluge temeljiti na novoj generaciji najsuvremenijih satelita koji se koriste orbitama, frekvencijama i značajkama signala koje europski industrijski akteri još nisu koristili. Učinkovito korištenje takvih usluga stoga ovisi o brznoj dostupnosti korisničkih terminala i prijamnika koji su kompatibilni s takvim značajkama. Takvi terminali i prijarnici posebno su važni za nove satelitske komunikacijske usluge koje besprijeckorno kombiniraju zemaljske i satelitske mogućnosti, na primjer u automobilskom sektoru.

Stoga je cilj ovog pripremnog djelovanja postaviti uvjete za konkurentnu industriju za razvoj terminala koji se mogu komercijalizirati uz minimalne dodatne napore, omogućujući proizvodnju i prodiranje na tržište uz primjenu otvorenih standarda.

Konkretno, mjerom će se poduzećima pružiti potpora u postizanju zrelosti i čvrstog poslovnog plana za osiguravanje visokokvalitetnih, jeftinih i sigurnih satelitskih korisničkih terminala. Takvi bi terminali mogli:

- integrirati više sustava i orbita, uključujući satelite koji nisu geostacionarni u niskoj Zemljinoj orbiti, a možda i u srednjoj Zemljinoj orbiti;
- koristiti frekvencije IRIS² (uključujući Ka-gov);
- biti prikladni za komercijalne usluge i usluge za državne potrebe koje pruža IRIS²;
- integrirati zemaljske mreže, standarde za 5G i moguće aplikacije interneta stvari;
- omogućiti cjelovita rješenja
- primijeniti sve zaštićene značajke sustava IRIS².

Ako prva godina bude uspješna, pripremno djelovanje trebalo bi postupnim pristupom provoditi pozivima za nadmetanje u tri faze:

- 2024.: € 5 mil. za fazu provjere koncepta i razvoja poslovnih modela;
- 2025.: € 10 mil. za fazu razvoja tehnologije prototipa i kvalifikacije;
- 2026.: € 10 mil. za industrijalizaciju i izradu komercijalnog prototipa.

Korisnici djelovanja bili bi posebno industrija EU-a na kraju proizvodnog lanca, uključujući sudionike nove svemirske industrije kao što su MSP-ovi i start-up poduzeća.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PA 07 22 01 — Pripremno djelovanje — Europska javna sfera: ponuda novog internetskog medija za mlade Europljane

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
p.m.	8 100 000	p.m.	8 100 000	9 000 000	12 600 000	p.m.	8 100 000	9 000 000	10 350 000

Napomene:

Ova odobrena sredstva namijenjena su pokrivanju nepodmirenih obveza iz prethodnih godina u okviru pripremnog djelovanja.

Pripremnim djelovanjem nastoji se premostiti jaz u komuniciranju Europe s mladim europljanima stvaranjem istinski transnacionalne javne medijske sfere i povećanjem osjećaja zajedništva, koji je u središtu europskog identiteta i koji se odražava u zajedničkoj kulturi, sličnom načinu života i zajedničkim vrijednostima. Postojeća politika uglavnom je usmjerena na jačanje i digitalnu transformaciju medijskog sektora koji je teško pogođen COVID-19 pandemijom. U predstojećem Zakonu o slobodi medija navodi se da ciljevi uključuju jačanje neovisnosti i raznolikosti medija. Međutim, potpora za razvoj medijskih prostora koji stvaraju europsku javnu razmjenu i dalje je ograničena, unatoč njezinoj važnosti i nedostatku ispitanih održivih inicijativa.

Kako bi se mlade Europljane privuklo europskim idejama i vrijednostima te kako bi se europske građane istinski osnažilo s pomoću digitalnih platformi, pripremnim djelovanjem podupirat će se prilagođeni internetski prostori u kojima se prikupljaju novinarski sadržaji koji potiču na razmišljanje o temama relevantnima za njihov svakodnevni život, čime će im se omogućiti da usporede perspektive iz cijele Europe te da raspravljaju i otkrivaju kako su njihovi interesi povezani s interesima mladih Europljana u drugim državama članicama.

Sadržaj će biti posvećen temama koje su od dokazanog interesa za mlade Europljane ili ih brinu, kao što su obrazovanje i vještine, posljedice pandemije bolesti COVID-19, rod i raznolikost, kao i održivost i klimatske promjene, europska arhitektura mira i sigurnosti, vanjska politika, demokracija te će ga se staviti u širi kontekst kako bi bio uvjerljiv i zanimljiv ciljnoj skupini. Europska perspektiva stvara se usporedbom i kontrastnom analizom regionalnih iskustava i gledišta o pitanjima od paneuropske važnosti. Cilj je pozabaviti se relevantnim temama od paneuropskog značaja te istovremeno uspostaviti platformu za lokalne perspektive, čime bi se mladim korisnicima omogućilo da se snažno poistovjete sa sadržajem. U okviru pripremnog djelovanja posebna pozornost posvetit će se nekozmopolitskoj publici i mladim Europljanima s manje mogućnosti, na njihovu materinjem jeziku.

Tom ambicioznom paneuropskom i višejezičnom inicijativom ojačat će se postojeće pripremno djelovanje kojim se potiču otvorene, istinske, duboke i konstruktivne rasprave među mladim Europljanima o trenutačnom i budućem životu u Europi. Korištenjem inovativnih formata na digitalnim platformama, s krajnjim ciljem stvaranja veće svijesti o europskim vizijama i stvarnosti te većeg angažmana Europljana u pogledu europskih vrijednosti i ideja, djelovanjem se u konačnici

doprinosi aktivnijem civilnom društvu. Akcijski plan za potporu oporavku i transformaciji medijskog i audiovizualnog sektora ima za cilj promicanje suradničkog i prekograničnog novinarstva, oslanjajući se na razmjenu najboljih praksi u tom području i umrežavanje. Pripremno djelovanje od velike je koristi za taj cilj jer se njime podupiru najbolje prakse koje se odnose na prekograničnu suradnju i inovacije u medijskom sektoru.

U skladu s mnoštvom ciljeva Unije i nadovezujući se na postojeće inicijative, ovim će se pripremnim djelovanjem nadoknaditi manjak odlučne potpore europskoj javnoj sferi i to poticanjem inovacija u europskom medijskom prostoru kako bi se među mladima u Europi pokrenula trajna rasprava o zajedničkoj budućnosti.

Stavka PA 07 23 01 — Pripremno djelovanje – Mreža europskih provjeravatelja činjenica za borbu protiv dezinformiranja

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	1 637 500	818 750	p.m.	p.m.	1 637 500	409 375

Napomene:

Cilj je ovog pripremnog djelovanja europskim organizacijama za provjeru činjenica nastaviti pružati konkretan paket resursa koji im može pomoći u identificiranju i razotkrivanju kampanja dezinformiranja na internetskim platformama i s pomoću novih tehnologija u nastajanju, što je sve veći problem za europske demokracije. Područje primjene ovog pripremnog djelovanja trebalo bi biti široko i usmjereno na sve kampanje dezinformiranja koje utječu na javno mnijenje, ali posebno one usmjerene na klimatska i okolišna pitanja te katastrofe i druge nove krize. Ovaj će se prijedlog nastaviti temeljiti na rezultatima drugih inicijativa kojima se potiče suradnja među organizacijama za provjeru činjenica u Europi, kao što je nova Europska mreža za standarde za provjeru činjenica (EFCSN, dio aktualnog pilot-projekta CNECT/2020/3029907 Integritet društvenih mreža) i pilot-projekt Europskog opservatorija za diskurse (CNECT/2022/5162608), kao i na radu Europskog opservatorija za digitalne medije (EDMO-Smart 2019/1087). Projekt će prvenstveno biti usmjeren na provjeru činjenica u vezi s trenutačnim i budućim krizama s kojima se suočava EU, kao što su dezinformacije o klimatskim promjenama i rat u Ukrajini. Osim toga, ovo pripremno djelovanje trebalo bi biti posebno usmjereno na istraživanje načina na koji se nove tehnologije u nastajanju, kao što su botovi za razgovor (chat bots) i druge generativne umjetne inteligencije, uključujući velike jezične modele (LLM), mogu upotrebljavati za širenje dezinformacija. Nadalje, cilj ovog pripremnog djelovanja trebao bi biti osiguravanje resursa o tome kako europski provjeravatelji činjenica mogu ograničiti moguće negativne učinke generativnih modela umjetne inteligencije kojima se šire dezinformacije.

Projekt mora nadići tvrdnje koje je lako opovrgnuti, primjerice „klimatske promjene ne postoje”, koje su sve rjeđe, te se mora usredotočiti na složenije diskurse koji su sve češći, primjerice dezinformacije o EU-u, ključnim političkim ličnostima na europskoj i nacionalnoj razini te predloženim rješenjima (posebno onima koje provode pojedinci i koja podrazumijevaju promjenu navika) ili tvrdnje da je znanost koja ih stoji iza njih nepouzdana.

Prijedlog bi trebao biti usmjeren na srednjoročne i dugoročne potrebe europske zajednice za provjeru činjenica te bi u svoje resurse i alate trebao uključiti pouke iz posljednjih nacionalnih i europskih izbora.

U okviru prijedloga učinit će se sljedeće:

- nastaviti procjenjivati izazove i potrebe provjeravatelja činjenica u Uniji kako bi se u gotovo stvarnom vremenu razotkrile kampanje dezinformiranja, opći odgovor na krizu i prikupile pouke iz nedavnih kriza;

- procijeniti trenutačnu i buduću prijetnju dezinformacijama koju predstavlja generativna umjetna inteligencija, uključujući postojeće botove za razgovor na tržištu, uključujući usmjerenost na način na koji pojedinci, organizacije ili strane države mogu iskoristiti velike jezične modele itd.;
- pružiti osobama za provjeru činjenica dodatne alate – pakete resursa – koji im mogu pomoći u jačanju sposobnosti hitnog djelovanja u pogledu kampanja dezinformiranja u gotovo stvarnom vremenu te jačanja njihove spremnosti na krizu i odgovora na krizu;
- osigurati dodatne materijale za osposobljavanje i tečajeve o učinkovitoj komunikaciji u kriznim situacijama;
- pružiti dodatne smjernice o tome kako brzo izgraditi zajednicu stručnjaka i praktičara za temu dezinformiranja i krize;
- nadovezati se na mapiranje dostupne mreže za provjeru činjenica u Uniji i doprinijeti resursima za njezino učinkovito korištenje u kriznoj situaciji;
- nadovezati se a postojeće alate za vizualizaciju i druge tehničke alate (npr. prikazivanje širenja dezinformacija na karti) koji mogu poslužiti kao gotovi elementi za internetske stranice provjeravatelja činjenica i komunikacijske alate (uz posvećivanje dužne pozornosti postojećim alatima i izbjegavanje dupliciranja);
- kontinuirano testirati paket resursa sa skupinom europskih provjeravatelja činjenica koji se služe razotkrivenim kampanjama dezinformiranja i prethodnim krizama kao primjerom;
- osigurati provjeravateljima činjenica resurse o tome kako ublažiti prijetnje dezinformacijama koje proizlaze iz generativnog modela umjetne inteligencije i velikih jezičnih modela.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Članak PA 07 24 — 2024.

Nacrt proračuna 2024		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				6 150 000	3 075 000			6 150 000	1 537 500

Napomene:

Pravna osnova:

Referentni akti:

Stavka PA 07 24 01 — Pripremno djelovanje — Europski festival novinarstva i slobode medija

Nacrt proračuna 2024		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				3 000 000	1 500 000			3 000 000	750 000

Napomene:

Nove tehnologije drastično i neprestano mijenjaju dinamiku oblikovanja mišljenja i medijsko okruženje. Iako one omogućuju laku distribuciju informacija od javnog interesa široj publici, čime

se potiče pluralnost, načinom na koji se informacije stvaraju, pretražuju i distribuiraju na internetu može se također dodatno potaknuti polarizacija jer je osoba izložena vijestima, izvorima i idejama koji odgovaraju interesima koje je izrazila. To, u kombinaciji s platformama koje se temelje na dobiti i koje razmjenjuju podatke isključivo iz komercijalnih razloga, može znatno ugroziti mogućnost susreta i rasprave s neistomišljenicima, te stoga može predstavljati rizik za etičko novinarstvo, medijski pluralizam i samu europsku demokraciju.

Istodobno se u EU-u novinari i drugi medijski akteri suočavaju s nasiljem, ozbiljnim prijetnjama, uznemiravanjem ili javnim prozivanjem, i to uglavnom zbog njihovih istražnih aktivnosti u cilju zaštite javnog interesa od zlouporabe moći, korupcije, kršenja ljudskih prava ili kriminalnih aktivnosti. Prema mišljenju Platforme Vijeća Europe za zaštitu novinarstva i sigurnost novinara, za više od polovice slučajeva zlostavljanja medijskih djelatnika odgovorni su državni akteri.

Svjedočimo velikom valu dezinformacija i propagande koji se brzo šire internetom i drugim medijima. S obzirom na društvene i političke posljedice, važnije je nego ikad da naši građani budu ključni korisnici medija i društvenih medija te da prepoznaju važnost novinarstva kao temelja demokracije. Nužno je uložiti odgovarajuća financijska sredstva u medijsku i digitalnu pismenost i razvoj zajedničkih strategija EU-a, zajedno s novinarima, akademikima i međunarodnim organizacijama i organizacijama civilnog društva, radi osnaživanja građana i internetskih korisnika pri prepoznavanju sumnjivih izvora informacija i osviještenosti o njima te pri prepoznavanju i otkrivanju ciljano netočnih sadržaja i propagande.

Prijedlogom Europskog festivala novinarstva i slobode medija nastoji se ojačati dijalog, suradnja i partnerstvo u EU-u, posebno među novinarima, medijskim kućama, organizacijama civilnog društva i stručnjacima za medijsku pismenost, s naglaskom na ključnim pitanjima našeg doba. Europski festival novinarstva i slobode medija trebao bi postati moćan alat za olakšavanje razmjene među medijskim stručnjacima iz cijele Europe i prilika za podizanje svijesti o vrijednom, ali sve težem radu novinara i kršenju slobode tiska u EU-u. Na festivalu bi se poseban naglasak trebao staviti na ulogu i rad novinara te bi trebao biti prilika za promišljanje o uvjetima u kojima novinari obavljaju svoj svakodnevni rad, s naglaskom na psihološkim i fizičkim aspektima, kao i regulatornim uvjetima.

U ovom je trenutku ključna snažnija potpora EU-a, posebno s obzirom na nedavni prijedlog uredbe o Europskom aktu o slobodi medija, za promicanje medijskog pluralizma i potporu sektoru informativnih medija u zahtjevnoj tranziciji u digitalnom okruženju.

Do početka provedbe projekta festivala Europski akt o slobodi medija trebao bi biti na snazi, stoga bi festival bio prva prilika za raspravu o učincima tog konkretnog zakonodavnog akta, zajedno sa širokom zastupljenošću različitih aktera na koje utječe postojeći regulatorni sustav. S obzirom na navedeno, stabilna financijska potpora ovom projektu kao pripremnom djelovanju omogućila bi da prijedlog ostvari svoj puni potencijal i ostvari očekivane rezultate u korist medijskog sektora, posebno novinara.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Stavka PA 07 24 02 — Pripremno djelovanje – Europski opservatorij za diskurse za borbu protiv dezinformacija

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				3 150 000	1 575 000			3 150 000	787 500

Napomene:

Dezinformacije, nepovjerenje i polarizacija sve su veći politički i sigurnosni izazovi za Europsku uniju, koji će se samo pogoršati dolaskom novih alata umjetne inteligencije lako dostupnih široj publici. Dostupnost i kvaliteta informacija ključne su za učinkovito funkcioniranje društva, osobito u vrijeme krize. Među građanima se danas šire mnoge lažne informacije, u prvom redu u okviru društvenih medija. Jedna od glavnih strategija za borbu protiv lažnih vijesti njihovo je razotkrivanje, dakle suprotstavljanje tim informacijama činjenicama i prihvaćenim teorijama. Nažalost, postojeće strategije razotkrivanja pokazale su se vrlo neučinkovitima, posebno zato što ne podrazumijevaju suradnju s pojedincima koji duboko vjeruju u te lažne informacije.

Istraživanja pokazuju da Twitter, YouTube, Facebook i drugi utjecajni društveni mediji daju ključan poticaj međunarodnoj mreži dezinformacija (Smith i Graham 2019.). Oni snagu crpe iz straha i kaosa, šire lažne vijesti i pogrešno tumače podatke te su jači nego ikad (Fernández-Luque i Bau 2015.). Ipak, društveni mediji ne predstavljaju samo novo oruđe za širenje dezinformacija nego istodobno nude i snažno oružje za djelovanje protiv njih.

Nedavna istraživanja upućuju na važnu ulogu diskursa u oblikovanju činjenica i informacija u paketu, koji se lako prenosi društvom u cjelini, te na to da proučavanje diskursa može biti ključno za bolje razumijevanje načina na koji se ideje šire društvenim mrežama i zašto neke od njih prevladaju nad drugima. Kao što je vidljivo iz pilot-projekta, upotreba te metodologije u razumijevanju protoka informacija i načina na koji se diskursi ukorjenjuju i šire predstavlja valjan i znanstveno utemeljen pristup koji treba integrirati u razradu mjera javne politike u vezi s izrazito polarizirajućim pitanjima i komunikacijskim aktivnostima radi informiranja društva, a time i suzbijanja dezinformacija i pogrešnih informacija. Posebno valja istaknuti korelaciju između povećane polarizacije u zajednici određenog diskursa i brzine kojom se dezinformacije šire unutar te zajednice.

Pripremnim djelovanjem će se podržati Europski opservatorij za distribuciju diskursa koji će pratiti i analizirati kako se novi diskurs stvara i širi unutar europskog javnog diskursa, „dešifrirati” emocionalne vrijednosti koje usmjeravaju uspješan diskurs, prikazivati izvore i ključne aktere aktivne u širenju tih diskursa te razvijati preporuke za učinkovitu komunikaciju i politiku.

Razumijevanje i analiza diskursa nisu ništa novo. Primjerice, Nelson Mandela ih je iznimno uspješno koristio kako bi premostio jaz i potaknuo razumijevanje u Južnoj Africi u doba apartheida. Europski opservatorij za diskurse omogućuje širu dostupnost takvih analiza i njihovo razumijevanje izradom karata postojećih narativnih zajednica, bez iznošenja vrijednosnog suda, te pružanjem ključa za bolje razumijevanje razloga zbog kojih određena uvjerenja postoje u određenim zajednicama, čime se olakšava učinkovito komuniciranje i otežava širenje dezinformacija.

Pripremno djelovanje temeljit će se na mrežama dionika i aktera koji su već bili dio pilot-projekta, kao što su novinari, stručnjaci za umjetnu inteligenciju i zajednice glavnih provjeravatelja činjenica kao što je Europski opservatorij za digitalne medije (EDMO), tvorci politika i politički akteri, i to na radnim sastancima kako bi se utvrdili aktualni diskursi i razvili novi, u cilju borbe protiv lažnih vijesti i dezinformacija te širenja područja istraživačke infrastrukture. Osim toga, nastaviti će se oslanjati na alate za tvorce politika i ključne dionike o tome kako saznanja iz Europskog opservatorija za diskurse mogu pomoći u drugačijem prikazivanju određenih tema, na način kojim se razgovor o njima depolarizira, a narativne zajednice čine manje podložnima dezinformacijama.

Nadovezujući se na rad razvijen u okviru pilot-projekta, Opservatorij bi osnažio postojeću metodologiju i proširio područja i jezike koji su predmet analize, mogao bi izgraditi snažnije alate za potporu ključnim dionicima, uključujući novinare, provjeravatelje činjenica i kreatore politika, u primjeni uvida koje Opservatorij pruža u borbi protiv dezinformacija i polarizacije u javnom diskursu. Postojećom metodologijom najprije se utvrđuju dominantni diskursi kombiniranjem obrade prirodnog jezika i tradicionalnijih metoda kvalitativne naratologije. Primjenom znanosti o složenim sustavima Opservatorij zatim mapira dinamiku širenja i razvoja diskursa te interakcije narativnih zajednica. To omogućuje da se u stvarnom vremenu vidi kako se narativne zajednice šire, koji diskursi dobivaju prostor i ukorjenjuju se te kako se dezinformacije šire u tom složenijem okruženju. Treći element metodologije omogućuje procjenu dubljih korelacija i obrazaca koji se mogu uočiti kako bi ih se detaljnije razumjelo.

Tijekom faze pilot-projekta predviđena je dostupnost sljedećih alata: sustav brzog uzbunjivanja, priručnici za suzbijanje dezinformacija i polarizacije te osposobljavanje novinara, provjeravatelja činjenica i drugih dionika o tome kako bolje iskoristiti uvide koje omogućuje Opservatorij za diskurse. Pripremno djelovanje proširilo bi te alate i istražilo mogućnosti koje nudi umjetna inteligencija kako bi se dodatno poboljšao skup alata i analiza. Kao i Europski centar za praćenje medija, Europski opservatorij za diskurse pruža svakodnevne analize načina širenja i razvoja diskursa i narativnih zajednica zahvaljujući praćenju stotina tisuća korisnika i diskursa na različitim jezicima, temama i platformama. Opservatorij je zamišljen kao alat za premošćivanje nesporazuma među polariziranim zajednicama i smanjenje širenja dezinformacija. To bi se moglo pokazati posebno važnim u svijetu u kojem se umjetna inteligencija brzo širi i još više ugrožava zdravlje našeg medijskog ekosustava.

Na primjer, dosadašnji rad Opservatorija za diskurse tijekom aktualne faze pilot-projekta pokazuje utjecaj globalne pandemije i rata u Ukrajini na diskurs o klimi. U bliskoj suradnji sa širom zajednicom dionika (uključujući novinare, provjeravatelje činjenica i organizacije koje se bave klimatskim promjenama) Opservatorij svojim radom na diskursima nastoji pružiti niz alata i usluga za borbu protiv širenja dezinformacija o klimatskim promjenama. Opservatorij za diskurse dodatan je i vrlo koristan alat u europskom paketu instrumenata za borbu protiv dezinformacija i polarizacije.

Citirajmo riječi Ludwiga Wittgensteina: „Svijet koji vidimo definiran je i dobiva značenje zahvaljujući riječima koje odaberemo. Ukratko, svijet je ono što mi od njega stvorimo.”

Nadovezujući se na rad koji je već razvijen tijekom pilot-projekta, uključujući postojeća specifična područja Opservatorija (uključujući klimatske promjene, COVID-19 i migracije), ispitanu metodologiju, mrežu dionika, novinara i provjeravatelja činjenica te niz dostupnih alata, u okviru pripremnog djelovanja nastavila bi se koordinacija s drugim postojećim europskim projektima i infrastrukturama, uključujući Europski opservatorij za digitalne medije (EDMO) i SoBigData++, kako bi se osiguralo da ne dođe do dupliciranja napora, kako bi se zajamčila sredstva za potporu istraživačkom radu te kako bi se iskoristila postojeća infrastruktura i tehnička potpora. Projektom bi se podupiralo djelovanje na nacionalnoj i višenacionalnoj razini usmjereno na otkrivanje i analizu kampanja dezinformiranja. Rezultati pripremnog djelovanja stavili bi se na raspolaganje drugim europskim i nacionalnim projektima te bi se s ciljem učinkovite komunikacije osigurala razmjena najboljih praksi i preporuka. U okviru pripremnog djelovanja nastaviti će se stavljanje na raspolaganje interaktivne baze podataka u kojima rezultati istraživanja o diskursima i preporuke mogu biti dostupni korisnicima i relevantnim dionicima.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013,

(EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

Članak PA 09 24 — 2024.

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				5 000 000	2 500 000			5 000 000	1 250 000

Napomene:

Pravna osnova:

Referentni akti:

Stavka PA 09 24 01 — Pripremno djelovanje – Centar EU-a za promatranje biološke raznolikosti

Nacrt proračuna 2024.		Stajalište Vijeća 2024.		Stajalište Parlamenta 2024.		Revidirani nacrt proračuna za 2024.		Usuglašavanje 2024.	
Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze	Plaćanja	Obveze
				5 000 000	2 500 000			5 000 000	1 250 000

Napomene:

Cilj je pripremnog djelovanja poduprijeti razvoj i uvođenje koordinacijskog centra za mrežu EU-a za promatranje biološke raznolikosti.

Biološka raznolikost ključna je za dobrobit ljudi i zdrav planet. Međutim, smanjuje se brže nego u bilo kojem trenutku u ljudskoj povijesti. Biosfera se mijenja u dosad nezabilježenoj mjeri, čime se narušava zdravlje ekosustava i protok usluga ekosustava, o čemu ovisi naše postojanje. Uzroci tog smanjenja su antropogeni, odnosno upotreba zemljišta i mora, izravno iskorištavanje organizama, klimatske promjene, onečišćenje i invazija stranih vrsta. Potrebne su brze mjere za njihovo ublažavanje i oporavak biološke raznolikosti.

Kako bi se zaustavila krivulja globalnog gubitka biološke raznolikosti, gotovo 200 zemalja je u prosincu 2022. postiglo dogovor o novim ciljevima i ciljnim vrijednostima u području biološke raznolikosti u takozvanom globalnom okviru za biološku raznolikost iz Kunminga i Montreala. EU je čvrsto predan tome da bude primjer drugima. Globalni okvir dobro je usklađen sa Strategijom EU-a za biološku raznolikost do 2030. i drugim ključnim vodećim inicijativama europskog zelenog plana.

Provedba okvira politike biološke raznolikosti mora se dobro pratiti kako bi se osiguralo učinkovito praćenje napretka prema ostvarenju ciljeva. Pouzdano praćenje politika uvelike će ovisiti o redovitom i čestom pružanju visokokvalitetnih podataka i informacija, što će se temeljiti na sustavnom terenskom promatranju biološke raznolikosti tijekom dugog vremenskog razdoblja. To trenutačno nije slučaj u EU-u. Podaci o biološkoj raznolikosti dobre kvalitete i dostupnosti u odgovarajućim prostornim i vremenskim razmjerima oskudni su, što dovodi do znatnih nedostataka u znanju. Iako jasno pokazuju teško stanje biološke raznolikosti u EU-u, postojeći podaci nisu dovoljni za stvaranje praktičnog znanja – znanja koje omogućuje razvoj i provedbu dobro usmjerenih mjera za uklanjanje uzroka gubitka biološke raznolikosti, na troškovno učinkovit način i u različitim prostornim razmjerima.

Nadalje, prikupljanje podataka o biološkoj raznolikosti raspršeno je među širokim rasponom nevladinih organizacija, javnih tijela, istraživačkih mreža i privatnog sektora, uglavnom za potrebe procjena utjecaja na okoliš. Većina programa promatranja biološke raznolikosti nema potrebnu prostornu i vremensku širinu za procjenu stanja i trendova vrsta i staništa te njihove ovisnosti o pritiscima koji se nad njima vrše. Nadalje, ne postoji zajednički cilj ili mandat svih dionika

uključenih u prikupljanje, prilagodbu, modeliranje i upotrebu podataka. Stoga je izazov iskoristiti znanstveni napredak i okupiti države članice, dionike, razne institucije i druge organizacije ili inicijative kako bi se ojačali trenutačni naponi i osmislio strukturirani i troškovno učinkovit pristup promatranju biološke raznolikosti na razini EU-a.

Strategijom EU-a za biološku raznolikost uspostavljen je Centar znanja za biološku raznolikost (KCBD) s ciljem organiziranja i mobiliziranja postojećeg znanja u sustavnom praćenju provedbe politike. Međutim, na razini EU-a ne postoji namjenski mehanizam ili instrument za koordinaciju i poticanje generiranja i upotrebe visokokvalitetnih podataka kojima bi se poduprla ta baza znanja o biološkoj raznolikosti kao i pružanje smjernica i osposobljavanje o parametrima koji će se upotrebljavati. To predstavlja usko grlo za učinkovitu provedbu Strategije EU-a za biološku raznolikost za 2030 i obveze EU-a u pogledu okvira za biološku raznolikost, posebno u pogledu njezinih ciljeva uključivanja u politike.

EU mora, više nego ranije, pojačati napore za povećanje kapaciteta za promatranje biološke raznolikosti. Prvi koraci poduzeti su u okviru projekta EuropaBON u okviru programa Obzor 2020. Pripremnim djelovanjem osmišljava se dizajn Europske mreže za promatranje biološke raznolikosti radi praćenja stanja i trendova europske biološke raznolikosti i ekosustava. Utvrđeno je sljedeće: potrebe ključnih korisnika, ii. glavne inicijative za praćenje, iii. minimalni popis ključnih varijabli biološke raznolikosti koje treba pratiti i iv. nedostaci i uska grla koji i dalje ometaju protok podataka o biološkoj raznolikosti i njihovu analizu u Europi. Osim nedostatka podataka, drugo veliko usko grlo predstavlja upotreba postojećih podataka, koja nije u najvećoj mogućoj mjeri iskorištena. Integracija trenutačnih tokova podataka o biološkoj raznolikosti u sve varijable i područja nije dovoljna. Relevantne institucije često nemaju napredne statističke/modelatorske tehničke vještine za koordinaciju takve integracije. Samo polovina programa praćenja koji su ocijenjeni u okviru projekta EuropaBON ima (djelomičnu) automatizaciju i usklađivanje tokova podataka, a pola od tih programa ima na raspolaganju dovoljno podataka za utvrđivanje osnovnih varijabli biološke raznolikosti. U okviru projekta EuropaBON razvija se i nacrt za takozvani koordinacijski centar na razini EU-a koji bi pomogao u uklanjanju utvrđenih nedostataka i podupiranju provedbe promatračke mreže.

Rad EuropaBON-a dobrodošao je korak u uklanjanju nedostataka u osiguravanju visokokvalitetnih podataka o biološkoj raznolikosti u EU-u. Međutim, Europska komisija nije planirala nikakve jasne daljnje korake za njegovu operacionalizaciju testiranjem i pokusnim testiranjem rezultata u suradnji s državama članicama te za rješavanje mogućnosti uspostave koordinacijskog centra/virtualne platforme. Završetak pripremnog djelovanja predviđen je za 2023. i ključno je u okviru njega osigurati pravodobno i ambiciozno daljnje postupanje u 2024. kako bi se uspostavila konkretna rješenja i osigurali odgovarajući podaci za procjenu provedbe strategije EU-a za biološku raznolikost.

Pripremnim djelovanjem riješit će se hitna potreba za koordinacijom, integracijom, usklađivanjem i jačanjem prikupljanja i analize podataka o biološkoj raznolikosti kako bi se doprinijelo donošenju politika na lokalnoj, nacionalnoj, europskoj i međunarodnoj razini. Pripremono djelovanje bit će usmjereno na operacionalizaciju skupa varijabli biološke raznolikosti s izravnom primjenom u donošenju politika i odluka. To će uključivati izgradnju kapaciteta, uključujući taksonomsko stručno znanje i javnoznanstvene aspekte.

Pripremnim djelovanjem doprinijet će se razvoju cijelog lanca od podataka do znanja koji se temelji na izravnim opažanjima i transparentnim znanstvenim pristupima te će se njime dokazati dodana vrijednost ulaganja u jasan pristup podacima o biološkoj raznolikosti i njihovu koordinaciju. Služit će pouzdanijoj provedbi i procjeni učinka javnih politika te uklanjanju nekih prepreka za ulagače i poduzeća kako bi se utvrdili pozitivni tokovi kapitala.

Cilj je iskoristiti puni potencijal podataka povezanih s biološkom raznolikošću u Europi (a) objedinjavanjem, jačanjem, osnaživanjem i koordinacijom postojećih programa promatranja (b) objedinjavanjem i usklađivanjem podataka na razini EU-a te na nacionalnoj i lokalnoj razini (c) pomaganjem u osmišljavanju novih (standardiziranih) programa promatranja kako bi se nadomjestili nedostaci u pogledu podataka.

Pripremno djelovanje konkretno će biti usmjereno na sljedeće aktivnosti:

- provođenje i testiranje usluge EU-a za promatranje biološke raznolikosti, s ključnim funkcijama i uslugama kako je predloženo u okviru projekta EuropaBON, nadogradnjom, povezivanjem i jačanjem postojećih institucija, čime se doprinosi razvoju Globalne službe za potporu znanju o biološkoj raznolikosti (GKSSB) donesene na 15. konferenciji stranaka Konvencije o biološkoj raznolikosti;

- provedbu radnih postupaka kojima se dobivaju usklađeni podaci o biološkoj raznolikosti na razini EU-a potrebni za izradu pokazatelja relevantnih za politiku (usp. pregled pokazatelja EU-a i globalni okvir za praćenje globalnog okvira za biološku raznolikost iz Kunminga i Montreala);

- pružanje tehničke pomoći državama članicama u provedbi mreže za promatranje biološke raznolikosti predložene u okviru projekta EuropaBON i kojima se doprinosi GKSSB-u;

- izgradnju kapaciteta za promatranje biološke raznolikosti osposobljavanjem taksonomskih stručnjaka i jačanjem građanskih znanstvenih mreža (dijelit će se s GKSSB-om);

Osim EuropaBON-a, ovo će se pripremno djelovanje temeljiti i na drugim relevantnim projektima u okviru programa Obzor, kao i na pilot-projektu Parlamenta „Procjena leptira u Europi” i pripremnom djelovanju „Praćenje i pokazatelji EU-a za oprašivače”, i doprinositi njima. Provodit će se u bliskoj suradnji s Centrom znanja za biološku raznolikost (KCBD) i Europskom agencijom za okoliš.

Pravna osnova:

Pripremno djelovanje u smislu članka 58. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).